

Št. 148

**SEPTEMBER
2018**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Kulturna urednica:

Mirjam Gostinčar

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Mirjam Gostinčar

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj,

Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba, Barbara Pišlar, Jasmina Memić,

Špela Blatnik, Diego Menendes

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

K.K. Volk, Rade Nikolič, Leah Artist Mihalič, Ban, Peter Poljanski

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,

v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 128

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.

1. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo
2. ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko kaženo ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

WAKE ME UP WHEN SEPTEMBER ENDS ZBUDI ME OB KONCU SEPTEMBRA

Foto: Simen Zupančič

»Dej, naj nekdo že enkrat zbudi tega tipa od Green dayjev,« je zadnjič rekel špiker na radiu, ko je najbrž že n-tič odvrtil njihov »septembrski« komad.

Jaz pa ne pravim, da je treba tipa od Green Dayjev buditi, pa tudi mi lahko še naprej sanjamo. Iz take smo snovi kot sanje, je eden najlepših citatov iz Shakespearovega Viharja. Pravim le, da bi se v navidezno trdnem, racionalno naravnem svetu lahko zavedali, da ne sanjamo le ponoči.

In kakšne so vaše sanje v tem svetu, kjer še iz dežele sanj izganjajo svoje sanjače? Ali sploh še lahko sanjamo svoje sanje ali se sanje nekoga drugega v resnici spreminjajo v našo moro? Če nam je peščica ljudi nasanjala svet po svoji lastni podobi in v svoje koristi, ga spremenila v trd boj za preživetje, kjer večina pobira le drobtinice, je to lahko naredila predvsem zato, ker nas je ujela s svojim *dreamcatcherjem*.

Ker ta peščica, ki skozi zgodovinska obdobja popolnoma brez domišljije ponavlja ene in iste sanje materialnega hlepenja in brezsrčni sužnjelastniški prijemi (vsaj množično) niso več mogoči, so s svojim lovilec sanj za nas nalovili varljive podobe. Podobe, ki nas silijo, da nenadzorovano počnemo stvari, pa pravzaprav ne vemo, čemu. Ne zavedamo se lažnega blišča vseh teh podob površinskih brez vsebine. Pozabljamo, kako kratkotrajne in nepotrebne so. Sanjska mašinerija jih ustvarja vse hitreje, zato smo dan za dan ujeti v neukrotljivo naglico, čeprav nam niti najmanj ni jasno, kaj nas tako poblaznelo priganja in kaj bi se sploh zgodilo, če bi sestopili. Okrog nas pa je ves čas toliko neomejene izbire podob, ki zamegljujejo dejstvo, kako prekleto omejeni smo. Ničkolikokrat se dozdeva, da so njihove sanjske mreže neuničljive, razpredene premočno in preširoko, da je naša ujetost v tuje sanje neizbežna. Pa je res?

Ne bomo vam prodajali nasvetov, da je z močjo volje mogoče doseči vse. Ker sila na silo lahko ustvari le še več sile, povejo modri ljudje. Preostane pa nam nekaj bolj prefinjenega. Lucidno sanjanje. Gre za tiste vrste sanje, ko se zavemo, da sanjamo, na naslednji stopnji pa pridobimo tudi določen nadzor nad tem. Lahko sprejemamo odločitve in do določene mere upravljamo s sanjami. Tibetanci so denimo stoletja nazaj izpopolnili način za ohranjanje zavedanja o vsem poteku sanjanja in tako dosegli veliko razumevanje samih sebe. Če bi zapisala, da so ljudje v našem uredništvu in na kraljevem društvu začeli lucidno sanjati in se zavedati sanj, ki so jim vsiljene od zunaj, bi to sklenila moja romantična narava. Prav nič pretirano pa ne bo zapisati, da so mnogi izmed njih veliko bliže lucidnim sanjavcem in sanjalkam kot pa marsikateri prenapetež, ki robotizirano prodaja in kupuje tuje sanje.

Luna J. Šribar

* Bela hiša je lani ukinila program, ki je varoval pred izgonom otroke nedokumentiranih priseljencev v ZDA. Ti otroci in mladi so znani pod nazivom »sanjači«.

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 SLIŠANJE GLASOV
- 5 PETA KOLUMNA
- 7 IZSEK ČASA – ZGODOVINSKA RUBRIKA
- 7 POPOTNICA
- 8 PREHODITI MILJO V TUJIH MOKASINKAH
- 9 TATU ZGODBA
- 10 SPOŠTOVANJE DO SOČLOVEKA, LE KAM JE ZAŠLO?
- 11 CESTNA FILOZOFIJA
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 15 MARIBORSKA STRAN
- 16 pOdpiram – DRAGO JANČAR, HONZA ČLOVEK
- 17 »PREKRATKA ZGODBA«
- 18 LIKOVNO-POETIČNA STRAN
- 19 PTUJSKA SCENA
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 PO ŠTIRIDESETIH LETIH PUNKA
- 26 LUDSKA KUHA
- 26 RAZVEDRILLO
- 27 GIACOMOV FOTO KOTIČEK
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 KRIŽANKA

To sem jaz:

ZEJDINA, 2. DEL

Foto: Nada Žgank

Vsak mora kdaj pasti, da bi lahko spet vstal in šel naprej, le voljo mora poiskati. Življenje pri stricu je imelo tako pluse kot minuse, in enako v zavodih, kjer sem bivala, a moja trma in neposlušnost me še danes tepeta, saj nisem končala izobraževanja in sem si tako zaprla veliko vrat in možnosti.

V življenju sem imela vzpone in padce, a tudi takrat se nisem dala in sem šla naprej. Leta 2008 sem se poročila in izkusila tudi zakonski stan. Prve dve leti je še nekako šlo, a kaj kmalu se je odnos spremenil, saj sva oba ostala brez dela in na socialni podpori. Ko sva še imela delo, je vse štimalo. Jaz sem bila žena in gospodinja, on pa je hodil v službo. Če 24 ur na dan iščeš napake, jih posledično najdeš, sledi prepir. Najin zakon izgubi smisel in sprejmeva odločitev, da se razveževa. Sredi junija 2013 se razideva, na začetku 2014 pa vloživa sporazumno razvezo zakona. Te razveze nisem dobro prenesla in sem odšla na Hrvaško k maminemu bratu, kjer sem se sestavljala celih sedem mesecev.

Prve tedne sem se zaprla vase in bila povečini v sobi, dokler ni stričeva žena udarila po mizi in mi dala dve izbiri. Ali njen dom in pomoč ali vlak in nazaj v Ljubljano. Z odločnostjo in strogostjo mi je zabičala, da imam čas do kosila, naj se odločim, kaj bom naredila. V sobi sem že zagrabila potovalko, vendar med pakiranjem spremenila odločitev. Bolje to okolje, ki mi želi dobro, kot da odidem na vlak za Ljubljano in doživim še več gorja. Odločila sem se, da začnem delati na sebi in si opomorem od želje po rešitvi zakona. Sprememba okolja in vsakdanjika mi je dala novih idej in ciljev, nekatere mi je tudi uspelo doseči.

ODLOČILA SEM SE, DA ZAČNEM DELATI NA SEBI IN SI OPOMOREM OD ŽELJE PO REŠITVI ZAKONA.

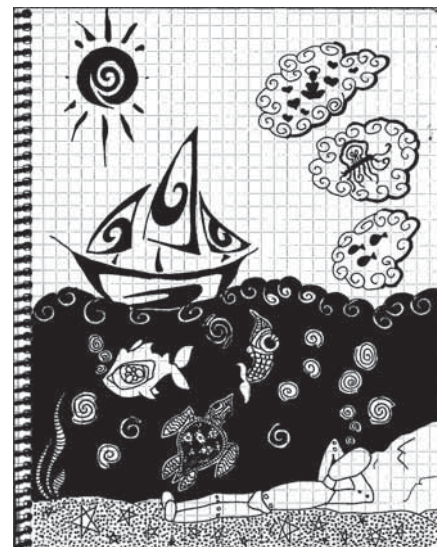
VTISI S KONGRESA »DEMOKRACIJA IN DUŠEVNO ZDRAVJE V SKUPNOSTI« V TRSTU

Zakon Franca Basaglie iz leta 1978 je pomenil velik premik v organiziranosti psihiatričnih služb v Italiji. Zakon je na nacionalni ravni ukinil delovanje psihiatričnih bolnišnic ter po mnenju mnogih, pomenil spremembo psihiatrične paradigme, saj ne govori več o »duševni bolezni«. Kot smo lahko slišali, je zakon razbil tudi tri velike mite o »norosti«: da je nerazumljiva, neozdravljiva in nevarna. Nujno psihiatrično zdravljenje v Italiji še obstaja, a zapiranje ni več povezano z bodisi kršenjem javnega reda bodisi z idejo o nevarnosti človeka v stiski, temveč nujnost zdravljenja utemeljujejo s tem, da je posameznikovo stanje tako slabo, da zahteva nujno zdravljenje. Zame je bilo sodelovanje na kongresu ob 40. obletnici »Zakona Basaglia« kot obisk lunaparka: že vsa leta, kar se ukvarjam z duševnim zdravjem (najprej kot uporabnik, kasneje kot aktivist), mi je bilo delo italijanskega psihiatra svojevrsten čudež, saj so sprememba azilov v prostore dialoga in pomoči, izpustitev »norcev« nazaj v skupnost in predvsem skrb za ljudi v duševni krizi brez policijskih metod grobosti in zapiranj nekaj, za kar se še danes zavzema humanistični del ljudi na področju duševnega zdravja, skupina, v katero zelo redko zaide tudi kakšen psihiater. In da se je ta zadeva dogajala tik ob slovenski meji (Basaglia je bil najprej devet let vodja azila v Gorici, potem pa je vodil in spremenil ustanovo pri Svetem Ivanu v Trstu), to me je zmeraj še posebej zanimalo, kot tudi žalostno dejstvo, da slovenski »norci« od teh pomembnih sprememb tik za mejo nikdar nismo imeli posebne koristi. Na kongres sem šel preverjat tudi negativne kritike, ki jih tu in tam zasledim po svetu ob omembi Basaglie in njegovega dela: da je »njegov« zakon sicer res zaprl velike psihiatrične bolnišnice, da pa so manjše enote in predvsem zasebni sanatoriji danes prenapolnjeni z ljudmi, in kako je namesto fizičnega zapora v Italiji zakon omogočil razmah »kemičnega zapora« – da se je neznansko povečala uporaba psihiatričnih zdravil, predvsem nevroleptikov, ki človeka tako omamijo, da niti bolnišnice ne potrebuje.

Dokončnih odgovorov na ti vprašani nisem dobil, so pa navdušujoča poročila predavateljev v meni pustila vtis, da je moje navdušenje nad Basaglio kar na mestu, saj je, če ne drugega, pustil globok pečat vsaj na severu Italije, v Furlaniji - Julijski krajini,

ki še danes deluje po njegovih principih odpusta ljudi v skupnost (v Trstu so na primer štirje takšni centri s po šestimi posteljami in posebna ekipa za krizne primere, ki pomaga ljudem v psihični krizi s pogostim obiskovanjem na domu). Ni odveč poudariti, da vse te zanimive oblike že vsa leta financirajo z javnimi, pokrajinskimi sredstvi, torej z denarjem zdravstvenega zavarovanja, saj se je v štirih desetletjih izkazalo, da je sistem skupnostne skrbi ob podobni ali boljši učinkovitosti tudi močno cenejši od plačevanja velikih psihiatričnih bolnišnic ter azilov in množic bolnikov, ki večinoma v takšnih ustanovah ostanejo do smrti. Če sem si prav zapomnil, mesto Trst namesto 28 milijonov evrov, ki jih je porabilo za duševno zdravje v starem sistemu, danes porabi 18 milijonov evrov. Resnici na ljubo je treba povedati, da severna Italija ostaja neke vrste osamljen raj skupnostne psihiatrije in skrbi, saj so podatki že samo za Italijo zelo različni: tako na primer na Siciliji, ki velja na temu področju za najbolj nazadnjaško, še danes diagnosticirajo kar za štirikrat več primerov shizofrenije (kar je res čudno, saj pomeni, da večina shizofrenikov živi na jugu) in imajo kar petkrat več primerov prisilnega zdravljenja kot v Trstu (kar bi spet pomenilo, da so na jugu ljudje nevarnejši in agresivnejši – ali pa, da jih sistem vidi takšne, kar je verjetnejša razlaga). Da danes center Franca Basaglie pomaga pri reformah povsod po svetu, torej ni čudno. Tako na primer ravno poteka velika reforma celotnega češkega psihiatričnega sistema prav s pomočjo tržaških strokovnjakov! In tudi ne čudi, da v Italiji najde mesto trenutno najobetavnejša neagresivna metoda, ki so jo odkrili na Finskem: odprti dialog, pri katerem se ekipa strokovnjakov zbere (najraje kar na domu) pri psihotični osebi in potem kot enakovredni udeleženci skušajo pomagati pri krizi. Rezultati tega pristopa so naravnost osupljivi (po petih letih samo okrog 35 % oseb jemlje zdravila in čez 80 % se jih vrne v službo ali nadaljuje šolanje), zato ne čudi, da gre dober glas po Evropi: v Italiji se je za odprti dialog v zadnjih treh letih izobrazilo 80 strokovnjakov.

Kar me je na tržaški konferenci morda malo razočaralo, pa je, da vse te razvite in humane metode zelo malo vključujejo tudi uporabnike. Če je bilo pred 40 leti še pomembno, da so čim več »norcem« tudi poiskali zaposlitve, da so se ti lahko

K. K. Volk

preživali in nadaljevali življenje (v ta namen so uporabili socialne kooperative, ki imajo v Italiji močno tradicijo), danes denimo v skupnostnih timih sodeluje zelo malo uporabnikov – predvsem zato, ker zakonodaja skoraj ne dopušča redne zaposlitve profila vrstniškega delavca. Zato je bil pravzaprav uspeh konference, ki je bila zadnji dan posvečena temi »brez prisile«, da je na pobudo podpredsednice Svetovne zveze uporabnikov in preživevcev psihiatrije Jolijn Santegoeds in člana upravnega odbora Evropskega foruma za invalide Giampierja Griffa sprejela besedilo, v katerem poziva evropske države, naj ne sprejmejo Oviidskega protokola, dokumenta, ki ga pripravlja Svet Evrope in naj bi določil, kdaj je dovoljeno kršiti določbe Deklaracije Združenih narodov o pravicah invalidov, ki prepovedujejo vsako prisilno zadrževanje in zdravljenje ljudi samo na podlagi njihovega zdravstvenega stanja.

Kar je mene na tržaškem kongresu močno presenetilo, je dejstvo, da so o temah, povezanih s človeško svobodo in avtonomijo, razpravljali ne kritiki psihiatrije, pač pa v večinski meri psihiatri, ki so vsi po vrsti glede na izkušnje, učinke in finančne prihranke zagovorniki metod čim nižje ali sploh nobene prisile v duševnem zdravju. To se mi zdi super.

Več o projektu Slišanje glasov na www.slisanjegaslov.si.

Tone Vrhovnik Straka

VERJAMEM VATE

V septembrski Peti kolumni namenjam pozornost Združenim državam Amerike, ki so si tokrat zaslužile prostor med vrsticami, ki jih berete. Če sem iskren, sem do ZDA zelo zadržan, predvsem mislim seveda na njihovo politiko, orožarske lobije, banksterje ... In vendar iz teh logov prihaja izjemna zgodba, vsaj meni se tako zdi. Lahko bi celo rekli, da bi si jih v naslednjem primeru cel svet lahko vzel za zgled. Da, tudi to se lahko zgodi, čudna so pota gospodova. Nekatera severnoameriška mesta so namreč spoznala, da obstajajo načini – *no shit* –, kako brezdomcem povrniti dostojanstvo in jih obenem spraviti nazaj na noge. Temu lahko rečete reintegracija, resocializacija itn., sam pa temu rečem preprosto: »Verjamem vate.« Naj še omenim, da poskušajo v mnogih delih ZDA zadnja leta pravno regulirati prosjačenje, torej dobesedno prihaja do kriminalizacije revnih – podobno kot se pri nas kaznuje brskanje po smeteh – ter njihovega umika z oči javnosti. Zato tokratna kolumna budi upanje, da lahko naša družba zopet najde kompas, ki se je nekam založil. A o tem v nadaljevanju presodite sami.

Mesto Fort Worth (Teksas) ve, kako obenem reševati problem brezdomstva in ohranjati mestne ulice čiste. Program, ki se imenuje *Clean Slate* (obrniti nov list), nedvomno deluje. Financiran je s strani mesta, vodi pa ga lokalna dobrodelna ustanova za brezdomne, ki jih spremlja in zaposluje kot ulične čistilce. V veliki večini je ena izmed njihovih glavnih delovnih nalog predvsem pobiranje odpadkov z javnih površin, za kar so plačani deset dolarjev na uro. Obenem imajo pravico do določenih socialnih ugodnosti, prehodne nastanitve in plačanega dopusta. Občani so nad idejo in seveda tudi čisto sosesko navdušeni.

Delo pa ne omogoča samo socialne varnosti. Naj za primer povzamem citat Franka (53), ki je zaposlen v omenjenem programu: »Zavedanje, da ohranjam mesto čisto, me polni s pozitivno energijo. S svojo kartoteko namreč nimam pravih možnosti zaposlitve v naši družbi.« Frank je bivši zapornik, ki je bil v kehi zaradi drog. Medtem se je oddaljil od družine in izgubil streho nad glavo, zato se zaveda, da bi imel brez tega programa malo možnosti najti zaposlitev. Po dveh letih življenja v zavetišču se seli v svoje stanovanje. Mesto, kjer je brezposelnost eden izmed glavnih razlogov za brezdomstvo, danes zaposluje okoli 40 brezdomnih oseb, ki so lani skupaj pobrale 3856 ton smeti z ulic Fort Wortha. Opravljeni v odsevnih telovnikih zaposleni v

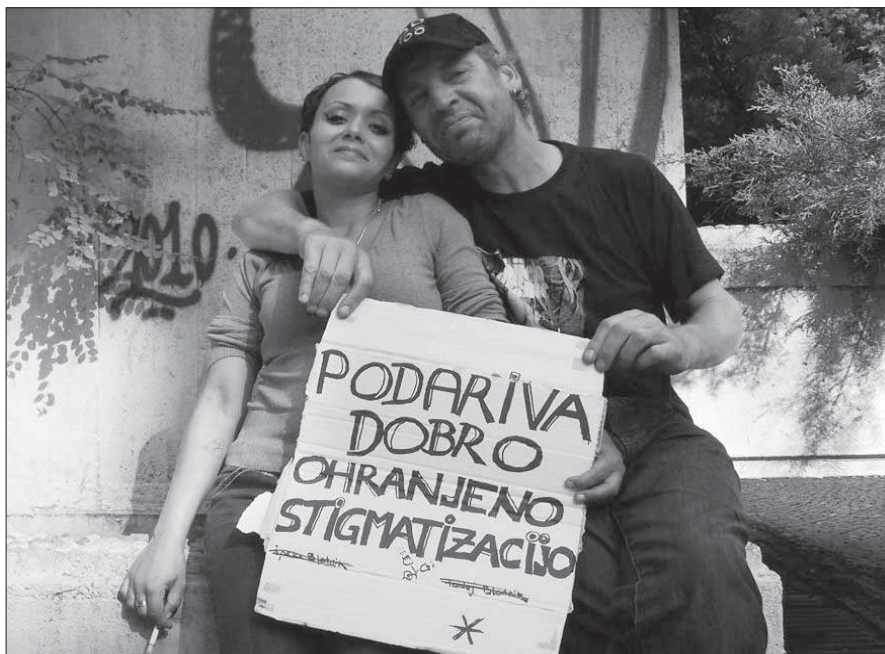

Foto: JN

povprečju napolnijo tri premične smetnjake dvakrat na dan po osebi. Nekateri poleg dela uličnih čistilcev opravljajo tudi delo hišnikov za različna podjetja. Zaposleni lahko delajo v programu tako dolgo, kot si sami želijo, vendar je dolgoročni cilj dela mišljen kot izhodišče za prehod na trg dela. Naj še omenim, da mesto za program namenja 48.000 dolarjev letno. Brandon Bennet, predstavnik mesta, je povedal: »Zelo so odgovorni, morda celo bolj odgovorni kot povprečna oseba, zaposlena na trgu dela, zdi se, kot bi si želeli nekaj dokazati, so zelo hvaležni. To je namreč prvo plačano delo, ki so ga dobili po zelo dolgem obdobju. Zaposlovalni proces je precej svojevrsten, saj ima večina zaposlenih kriminalno preteklost, ki jih pri zaposlovanju močno ovira. V programu vodimo njihovo delovno kartoteko, da se v prihodnosti lažje redno zaposlijo ...« Tovrstni programi dajejo drugo možnost ljudem z roba družbe in lahko rešijo mnoge težave brezdomstva oziroma sorodnih socialnih družbenih pojavov. Fort Worth ni edino mesto v ZDA, ki ima program zaposlovanja brezdomnih. Albuquerquejev (New Mexico) *There's a better way* (obstaja boljša pot) program zaposluje tako ulične čistilce kot »vrtnarje«, ki denimo odstranjujejo plevel, in je eden izmed začetnikov programa zaposlitve brezdomnih v ZDA. Skozenj je šlo od leta 2015 okoli 400 oseb. Menda se je ideja utrnula županu Richardu Berryju ob pogledu na moža z napisom »Želim službo, karkoli bo pomagalo«. V času svoje administracije si je Berry bojda prizadeval za povezovanje brezdomnih prebivalcev s stanovanjskimi, zaposlitvenimi in zdravstvenimi storitvami. V okviru tega je veliko časa preživel

na terenu v pogovoru z najrevnejšimi prebivalci mesta. Ti so mu rekli, da ne želijo biti na ulicah niti prosjačiti za denar, vendar druge izbire nimajo. Albuquerque, ki ima približno 550.000 prebivalcev, je istega leta poročal o približno 1200 brezdomnih osebah v mestu. Število oseb, ki večkrat ali neprekinjeno doživljajo brezdomstvo, je bilo nižje, približno 181. Vendar pa obe številki verjetno podcenjujeta resnično število oseb bodisi brez stalnega doma bodisi tistih v nevarnosti, da bi postali brezdomni (prikrito brezdomstvo). Denverjev (Michigan) *Day Works* (dnevna dela) je do danes v svojem programu zaposlil okoli 284 brezdomnih oseb, ki so poleg pobiranja smeti po zelenih mestnih površinah nametavali mulčo oziroma zaščitno plast iz organskih snovi, več kot 100 pa jih je prek programa Dnevna dela uspelo najti redno zaposlitev. Tudi v Chicagu, Koloradu in Portlandu sledijo zaposlitvenim trendom brezdomnih oseb. Los Angeles s pilotnim programom malce šepa za njimi, treba pa je omeniti, da imajo v tako velikem mestu, polnem blišča in bede obenem, velike težave s smetmi kakor seveda tudi z naraščajočim brezdomstvom, zato ni vrag, da se ta ne bi prijel. Brez dvoma torej lahko rečem, da imajo vsi ti programi vsaj eno skupno točko. Vsi omogočajo brezdomnim in izključenim osebam dostojanstvo, obenem pa jim zagotavljajo odskočno desko in prepotrebne dohodke, da bi se lahko kakor feniks dvignili iz pepela. Upam, da bomo v Sloveniji in širše znali slediti tovrstnim dobrim praksam. Radi se imejte.

Jean Nikolič

ŽIVETI

ŽIVETI POMENI LETETI.

LETETI

NE POMENI SAMO ŠIRJENJA KRIL,

POMENI ŠIRINO DUHA IN

POLNOST SRCA.

ŽIVETI POMENI LETETI,

LETETI NAPROTI.

LET JE V ŠIRINI TVOJEGA DUHA,

V BLIŽINI TVOJE ROKE,

V TVOJEM OBJEMU.

LETETI POMENI VRAČATI SE,

ŽIVETI ZA SVOJO JATO,

TAKŠNO, KAKRŠNA JE.

TUDI ČE JE OBUBOŽANA,

ŽIVETI IN LETETI Z NJO,

Z LJUBEZNIJO, S KATERO

JE NAPOLNJEV VSAK TVOJ LET!

SVIST

TISTI PIŠKOTI

Huda lakota
je bila povsod,
nekje pa vedno
polno dobrot.
Sveže dišijo,
najboljše se zdiyo
tisti
piškoti,
ki se
nikjer
ne
dobijo.

Nedeljka

LJUBLJENA

TAKO HITRO MINEVA ČAS.
NA IZPOSOJENIH KRILIH,
MIMO GNEZDIŠČA KOMARJEV,
KI KOT IZKUŠENI VOHUNI
PIJEJO ŽIVLJENJE,
RAZSUTO PO CESTAH.
S PREZEBLIMI PRSTI
VLEČEM ZLATO NIT
V DEŽELO SANJ,
S STRAHOTNIM OBCUTKOM
RANLJIVOSTI,
DA BI JO IZKRIČALA,
Z ZADIHANIM JOKOM
IZŠEPETALA V SMEHU,
S SOLZAMI IZGOVORILA
NEKAJ LJUBIH BESED.
V VRVEŽU MOLKA

KOT BREZDOMKA, BELA GOLOBICA
BI ZA NEKAJ MEHURČKASTIH POLJUBOV
POD TVOJIM NAPUŠČEM OBSTALA,
STISNjenih KRIL IN PREMRLIH NOŽIC
BI LJUBLJENA OB TEBI ZASPALA.

KATARINA KALABA

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA

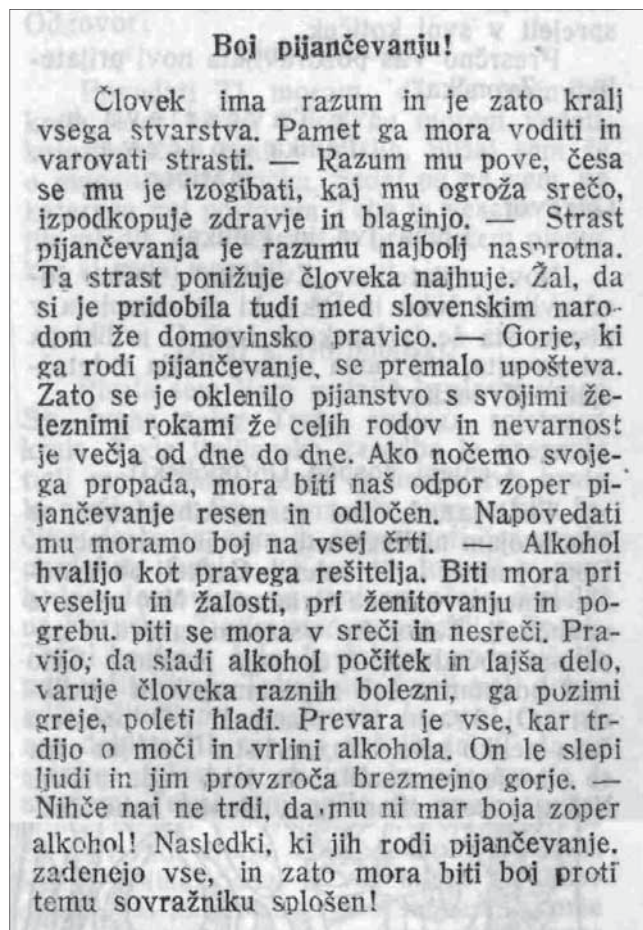
Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo objavljali časopisne »pričevalce« tega, kakšen je bil nekdanji odnos do najbolj družbeno odrinjenih ljudi.

To pot je izsek iz časnika Zvonček (Ljubljana), maj 1920, letnik 21, št. 4–5.

Vir: Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si.

Besedilo poiskal JN

POČUTIM SE KOT KRALJ NA SENIKU.
BREZ SENA!

NENAD R.

9 dni abstinencijskega dnevnika:

POPOTNICA, 5. DEL

Odločila sem se, da združim več zapisov svojega abstinencijskega dnevnika oziroma svoje knjige, ki sem jo pisala med 25. 6. 2017 in 3. 7. 2017, ko mi je uspelo abstimirati devet dni. Takrat sem bila v drugačnih stanjih, drugače sem razmišljala, tok misli se je razlikoval od tega, ki me spremlja to sekundo, ko moji prsti svobodno plešejo po računalniški tipkovnici, podobno kot po črnih in belih tipkah.

... Povedala sem, da to ni zdrav odnos, če človek sprejema drugega na podlagi tega, kar misli, da ve, da je, kaže pa vse drugo. To je tako, kot če bi na mizo dobila gnilo marelico, ampak bi jo vseeno pojedla, saj bi si rekla, da jaz vem, da so marelice okusne in jih imam rada. Včasih ima katera pač svoje pomanjkljivosti, ki so recimo posledica toče ali napada žuželk. Pa vendar to ni opravičilo, da bi gnilo sadje pojedla. V medsebojnih odnosih pa velikokrat raje požremo gnilobo, kot da bi se soočili z izgubo ali spremembami, ki bi jih naše odločitve prinesle ...

... Babica in dedek sta zame slaba človeka. Ne vem, kaj dobrega sta mi dala. To je bila vedno neka prisilna ljubezen. Nič pristnega ...

... Odvisnih odnosov si več ne želim. Prenašala sem jih 18 let. Zdaj mi je tega dovolj. S tem ko začneš s trganjem enih vezi, v mojem primeru z odvisnostjo, se poruši ves sistem. Trajalo bo, da bom vse, kar je bilo grdega, porušila in trajalo, da bom ponovno zgradila. Ampak po današnjem dnevu, ko bomo vse tri – jaz, mama in Anja – odšle mirno spat, vem, da se to splača ...

... Nisem še vedela, kako, nisem še odkrila pravega načina. Tukaj ni strogega recepta, kako spet najti samega sebe. Vsak posameznik more odkriti svojo pot ...

... Ne znam popolnoma ubesediti, kaj se je zgodilo, ampak bila sem tako žalostna, tako psihično in fizično izčrpana, da moje telo ni začelo bruhati ven samo droge, ampak tudi besede ...

... Tistega dne sem ležala v postelji. Nisem si upala veliko premikati, ker me je vse bolelo. Še vedno sem čutila rahlo stiskanje v prsnem košu, jedla sem male obroke na vsako uro in pol in bila še vedno lačna. Želela sem si, da se to trpljenje preneha ...

... Ampak to je to, kar v resnici sem. Brez olepševanja. Brez prikrivanja. Brez cenzure. In vseč mi je ...

... Mišljenje, da nekdo, ki je odrasel in se imenuje starš, vse ve, je napačno. Ker ni res. Včasih se pokaže, da starši ne znajo najti pravega pristopa, nimajo poguma, enostavno ne znajo. Zato sem prvi korak morala narediti jaz ...

... Zasvojenost je zahrbtna stvar. Posrka te vase, še preden se tega popolnoma zaveš. In takrat ne zmoreš racionalno gledati na svet. Tvoj pogled in misli so deformirane. In tako ne zmoreš videti. Ne zmoreš videti ostalih in tega, kar jim s svojim vedenjem povzročaš. Tvoj um je zamegljen. Šele ko stopiš iz tega kroga, ko na celotno stvar pogledaš od zunaj, vidiš, koliko škode je bilo storjene. In žal mi je za vse. Res. Iskreno ...

... Poleg sebe se počutim obvezana predvsem do nje – do svoje sestre ...

... In še imam možnost, da to spremenim. Da bo nekoč njena knjiga napolnjena z drugačno vsebino ter jo bo napisala z iskricami in ne s solzami v očeh ...

A. K. R.

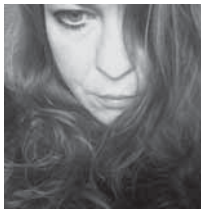

Foto: osebni arhiv

Tereza Vuk:

PREHODITI MILJO V TUJIH MOKASINKAH

Če ne živiš po pravilih, si izločen. Če maš pa zraven še rad alkohol, tablete, ganjo ali kakršne koli druge substance, si pa še stigmatiziran. Odfukajo te bivši sošolci, stari frendi (so to sploh frendi?), sosedje te gledajo postrani in na koncu ti fakiča pokažejo še starši. In pol pristaneš na kurčevi cesti in družba so ti samo še tebi podobni.

Ujameš se v en začarani krog, iz katerega ne uideš kr tko, sploh če ti noben več ne nudi roke v pomoč, ker boš itak za vedno en nebodigatreba in je škoda cajta se sploh še s tabo ukvarjat. Poznam ljudi, k staršem zamerijo do konca življenja, da so jih v določenem momentu nagnali od doma na ulico. Jaz svojim ne. Pri vseh pizdarijah, k sem jih zakuhala, sem srečna, da imamo vsaj na »stara« leta spet normalen odnos. Mogoče boljši kot kadar koli prej.

Popkovo je verjetno res težko prerezat, ampak če imaš otroka, zaradi katerega cele noči čakaš klic – če sem živa ali v zaporu –, je tud muka. Leta in leta prenašajo vse, enkrat jim pa dokurči. Lasten otrok jim dopizdi. Enkrat me je en psihiater nafukal, nej pripeljem koga iz družine s sabo, ker – pazi – bomo men lažje pomagali. Zvlečem tja brata, in kaj ta modelar prijavi: »Vržte jo ven. Nič denarja več, ništa.« Takrat sem mislila, da ga bom z unimi njegovimi recepti za vso možno farmacijo zadavila, čeprav sem dojela njegov point. Ampak kaj je mislil on?

Da če me vržejo na cesto, se bom pa čez noč skulirala? Veš da, sem že tam. Cesta ni še nobenga skulirala, kvečjemu v večji podenj greš lahko. To je čist isto k zapor. Tam spoznaš sam iste tiče, k si ti, pa še vseh ostalih neumnosti, k jih do zdej nisi poznal, se naučiš. Cesta je gladiatorska scena in tist, ki tega ni izkusil, tega seveda ne more vedet. Najlažje se je dret na enga, k se trudi vsaj s prodajo Kraljev ulic: »Marš delat, banda.« Ker to seveda ni delo. Kot za mnoge pisanje ni delo. Za ene je delo sam fizično garanje. Al pa bit v kravatki v pisarni. »Mi, kleni Slovenci, težki garači. Skromni in pohlevni.« Kot sem že napisala v eni kolumni pri Crnkoviču:

»Najboljši so mi kakšni pametnjakoviči, k zasikajo nazaj: Delat pejd!

Ja, genij. Zarad tebe, zarad tvojga dobronamernega nasveta bo človek dvignil rit, zamenjal cel proces v možganih, cel lifestyle, vsi znanci in sorodniki, k ga več nočejo poznat, se bojo čudežno vrnili. Čez dve uri bo že službo iskal, vmes še rehab od fural in jutri že polagal varščino za najem fleta.«

In si stigmatiziran z vseh strani in to potem ostane v tebi. Tudi če se ti življenje čudežno obrne na glavo. Jaz sicer nisem bila nikol brezdomka niti nisem prodajala Kraljev, ampak poznam to sceno. Vsaj poznala sem jo nekoč. Ker meni se je življenje obrnilo na glavo. Pa brez unga glupega nasveta od psihiatra: »Na cesto z njo!«

Ni se mi v celoti, ker sem še vedno ista Tereza, ampak se mi je. Ampak da se mi je, sem mogla najprej jaz neki narest. Kot vedno v življenju. Tud za loto zadet morš najprej ti vplačat listek, sam se ne bo. In če bi bila na cesti, tega ne bi mogla dosežt.

Kje boš pa okol iskal compjuter, ves navdihjen pisaril in zraven

Foto: arhiv KU

še iskal, kje boš ponoč spal. Težka bi bla. In tko sem bla jezna na cel svet in sem besno začela tipkat po tipkovnici. Brez cilja. Še pomislit si nisem upala, da bi meni kdaj uspelo s pisanjem, če so me pa ja celo življenje vsi prepričevali, da sem navaden luzer.

Kje si pa upam med »normalen« folk. Ampak življenje ena čudna pota rihta pod nogami. Najhujše je, ker te vsi podcenjujejo, ti pa v sebi že celo življenje veš, da le nisi tak butelj. Da si poseben, sam ljudje tega ne štekajo. Samo zato, ker ne živiš po kao pravilih. K da si kej slabši od drugih. In to boli. Ampak vztrajnost, trma in verjet vase do konca te lahko daleč pripeljejo. V petih letih mam dve knjigi napisani (Creepyatrija in Kolumniatrija) in ne vem kok kolumn za sabo. Ena jaz. Izločena.

Najbolj žalostno je to, da zdej hodi do mene folk, k me prej tud pozdravil ne bi, in mi govori: »Kaj si ti legenda!« K bi ga kr po buči, pa se zadrila nazaj: »Pa sej sem skoz ista, idiot! Sam ti mi prej sploh nisi dal možnosti, da bi me dojel, ampak si sam videl tisto, kar si hotel.« Torej eno mene zblojeno. Ker sem čist isto izgubljena danes, sam da mečem misli na tipke. Disciplina in odgovornost sta dve besedi, k jih v mojem leksikonu ni. Flat mam tak razčefuk, da bog me nima rad, ampak *deadlina* pa enga ne bom zamudila. Besede so moji otroci. In baje je treba bit do otrok odgovoren. Predvsem tečen in vedno več pričakovat od njih. Najprej molijo sam, da bi se skuliral, pa da si še živ, čez čas pa že začnejo s takimi: »In, boš cele dneve sam poležaval? Treba kej narest v življenju.«

Alo, a nisi še neki časa nazaj jokala od sreče, če si videl, da tist v črni kroniki ni tvoj otrok? Zdej pa kr neki resno dalje. Moja mati je tud ena teh: »Kaj je zdej to? A nisi rekla, da boš čez poletje novo knjigo napisala?«

Valda se začnem dret k histeričen otrok nazaj, sam zato, ker v seb vem, da bi se res mogla usest in pisat: »A ti misliš, da je to kr tko? Da se jo kr ven iz rokava vrže?«

Pol začnem nabijat, da kok kolumn mam že tko za pisat, pa da nej bo vesela, da sem še živa, pa podoben *bullshit*. Sam mati se ne da: »In kdaj mislijo bit prevodi?« Jao meni.

TATU ZGODBA

Za vsako ključavnico obstaja ključ. Za vsako vprašanje obstaja odgovor. Vsi držimo svoj ključ, vsi nosimo svoj odgovor.

Sašo

09
KRALJI
ULICE

POGLED SKOZI ŽIVLJENSKA OKNA

Vsakodnevno gledamo in vpijamo nekaj novega in veliko starega. Opisal bom primer, ki dokazuje, koliko se ljudje ukvarjajo z ostalimi, ki smo malo odmaknjeni od večine in se trudimo nekam pripadati.

Primer sloni na julijski naslovnici Kraljev ulice, na kateri sem bil »ovekovečen«. Kar sem hotel povedati, pa je, da je to – na moji stalni prodajni lokaciji, kjer dnevno mimo prinese okoli 500 ljudi ali več – v enem tednu opazilo le pet oseb. Ne vem, morda zaradi spuščanja glave, dvigovanja telefonov, kihanja, šprintanja okoli vogalov, da le ne bi vzpostavili očesnega kontakta z menoj, ipd.

To mi sporoča le eno, in sicer da zelo malo ljudi gleda drugemu v oči. To pa je lahko tudi razlog, da so v centru Ljubljane in pred

nekaterimi nakupovalnimi središči tako agresivni s prodajo, da posledično trpimo ostali, ki to nismo. Ampak vsi smo različni in reagiramo različno. Seveda se na samem začetku ne počutiš najbolje, če pa malo pomislim, živimo v času, ko nimamo časa niti za sebe, kaj šele za druge, tako da je potrebnih veliko obojestranskega spoštovanja in potrpljenja, da bomo vse to uravnotežili.

Zato tistim s predsodki in nepoučenim o naši problematiki polagam na srce, naj pomislijo, da jih morda loči samo en korak do slabšega, kot so vajeni.

Ž. M. ☺

POVSEM NEOBIČAJNA ZGODBA JANEZA NOVAKA

Janez Novak je bil državni uradnik srednjih let, zaposlen na Ministrstvu za preskrbo. Pred njim se je odpirala lepa kariera. Bil je srečno poročen, oče dveh otrok, lastnik avtomobila tuje znamke in hiše v elitnem naselju, kar je bilo v urejeni sončni alpski deželici precej vsakdanje.

Navidez je bil uslužbenec brez problemov, ki naj bi vodil mirno in urejeno življenje. To pa le zato, ker niti žena ni vedela, da hodi na seanse k psihiatru Živuloviču, saj je v sebi skrival čudna nagnjenja. Nekega decembrskega dne, bil je petek, se je zopet odpravil na pogovor k Živuloviču. »No, kako ste kaj?« se je slinil psihiater. »V redu,« se je pohvalil Janez Novak in odložil službeno torbo. »Zdravljenje je zaključeno ... le še tale recept vam napišem, potem pa vam izdam račun za svoje storitve, pa previdni bodite,« je bil nekako skrivnosten Živulovič.

Janez Novak je stopil do bankomata in potihoma zaklel.

TRR-račun je bil namreč prazen. »No, nič zato, še v lekarno stopim po tablete,« si je mislil. Zaradi praznega računa je bil živčen. Doma se je umil in nato oblekel v pijamo, a si je v

naglici pozabil sneti metuljčka. Pojedel je devet tablet Leponex Retard, na steklenički pa ni opazil opozorila, da lahko vzame največ eno tabletko po jedi. Ni mogel spati. Premetaval se je po postelji, in ko je naposled zaspal, se je zopet prebudil nekaj čez polnoč. Zunaj je bilo svetlo in na nebu je sijala polna luna.

V glavi mu je šumelo in dozdevalo se mu je, da mu rasejo rogovi, rilec in parklji. »Ah! Kaj blodim! Samo naspati se moram.« V naglici je pomotoma vzel Živulovičeve tablete, misleč, da so uspavala. Požrl jih je celo pest. Ženo je čez slabe pol ure zbudilo hrkanje in riganje v kopalnici.

»Eh, nič ni, zopet ne more spati.« Obrnila se je v postelji in na čelu začutila nekaj mastnega. Zraven nje ni bil nihče drug kot njen mož – majhen ljubek prašiček z metuljčkom okrog vratu in v precej preveliki pižami. Z grozo na obrazu je poklicala veterinarsko postajo na Večni poti.

Črtomir Clonsky

SPOŠTOVANJE DO SOČLOVEKA, LE KAM JE ZAŠLO?

»ČLOVEKA NIKAR« (SIMON GREGORČIČ)

Zadnji dnevi so bili skrajno napeti. Ljudem se je dogajalo na mnogih področjih. Bilo je veliko agresije, nestrpnosti, žaljenja, omalovaževanja ..., a predvsem me skrbi prvo, in to je AGRESIJA!

Dandanes res ni dobro biti odvisnik (zadeva širokega spektra). Večina ljudi, skupin, društev, zdravstvenih domov, mnogo teh in onih organizacij, tudi politika sama se obnašajo nasilno do drugačnih, predvsem do odvisnikov. Prav zares je nevarno biti odvisnik. Policija te noče zaščititi, pravzaprav ravno obratno ... Žalijo nas. Zdravstvene organizacije postajajo vse bolj naporene. Človek bi si skoraj želel dialize, ko sprevidi, kako zelo neradi ti pomagajo. Društva tudi niso povsem varna, a tu gre še bolj kot drugje tudi za obojestransko varnost.

Nasilje nad odvisniki postaja vse bolj kruto. Že besede same ali celo parole tistih, ki so tako zagnani v vojni proti odvisnikom, da so si vzeli čas in napisali na veliko plahto, kako zelo nas prezirajo in da naj vsi, citiram: »crknemo«, so polne sovraštva, netolerance, tudi fašizma, proti kateremu naj

bi v osnovi bili proti vsi mi z normalnim umom. Vsi naj ne bi marali fašizma, a izvaja se nad odvisniki.

Smatram, da bi se bilo dobro odzvati, zato pozivam društva, da se odzovejo in povedo, da smo odvisniki predvsem LJUDJE!

Pokličimo razna ministrstva, organizacije, ostala društva, javno družbo in jih spomnimo, kdo smo. Zaposimo policijo za korektnost. Za kanček dostojanstva, spoštovanja. Vsi se nekako preživljamo, že odkar skupaj bivamo na tej obli. Kaj je bolje, živeti v vojni ali v miru?

Kaj naj zdaj začnem še Dostojevskega citirati ... mogoče nekaterim preberem kak odlomek iz Svetega pisma?

Spomnimo javnost, da smo ljudje.

Partizanka Sandra

LJUBEZEN BOLEČA JE, KO NEKDO VARA TE

Ljubezen in zaupanje gresta z roko v roki, ko te ni, se mi zamegli, ko pomislim nate, mi srce začne razbijati, in ko vem, da si z drugo, rada bi, da moje telo odnesejo v trugo.

Ko si z drugo, moje telo otrpne, kot da mi nekaj življenje zdrkne. Bodi moj in jaz bom tvoja, skupaj bomo trije, ljubezen moja. Če odločiš se za drugo, otroka tudi bi lahko odneslo v trugo.

Očka, razmisli zdaj ... ali nikoli.

Jaz mislim, da to zmoreš, saj kot si rekel, si pravi borec.

Otroček brca sem in tja in išče ljubezen tvojega srca. Zakaj tako si se odločil, zdaj srce mi bo razpočil? Bodi fer, kot sem

jaz, in do smrti gledala si bova v obraz. Ljubim te tako zelo, kot srček sinčka bije hitro. Kaj, ko posvetil bi se nama, da ne bova vedno sama.

Sinček raste in te čaka, ti pa obnašaš se kot zvita kača.

Zakaj odmikaš se od mene, če pa rada bi imela samo tebe?

Seks vrhunski imava, katera druga te bo tako zadovoljiti znala? Potrudi se, prosim te, saj ob rojstvu potrebujem te ...

Neskončno čakava te ...

Anea

RUMENI DEŽNIČEK

Ko se je začela vojna leta 1991, sem mislila, da sem kriva jaz, jaz in moj rumeni dežniček.

Imela sem šest let in izmed vseh varovancev_k sem edina hodila v vrtec in iz njega domov sama. Ko je nekega dne začela tuliti sirena za preplah, so nas vse odpeljali v zaklonišče.

Nato so vsi starši prišli po svoje otroke, ostala sem edina brez spremstva, in ker je imela vzgojiteljica tudi svoje otroke in družino, me je s težkim srcem med alarmom za napad spustila samo domov s solzami v očeh in močnim objemom.

»Ne skrbite, saj ves čas hodim sama domov,« sem ji rekla.

Vojaki so zadrževali z brzostrelkami civiliste, ki so hoteli iz bloka, ti so me gledali z nekakšnim usmiljenjem – le kdo pusti šestletno deklico z rumenim dežničkom med zvočnim preplahom samo zunaj.

Čutila sem, da jim je moja podoba segla v srca, ki jih je prežemal strah, a vendar je bilo čutiti tudi iskro upanja.

Kim

ČE KOMU KOPLJEŠ GLOBOKO JAMO ... IMEJ LESTEV.

NENAD R.

Cestna filozofija:

V NEBESA

Delamo, ne delamo, vprašanje kaj? Vsak nekaj dela, pa tudi če ne hodi v službo, pa tudi če ne služi denarja, pa tudi če se ne vidi, da je kaj naredil. Lahko si klinično mrtev, ležiš in se ne zavedaš ničesar, pa ti še vedno dela srce.

Človek brez srca je kot bilka brez korenin ali kot avto brez motorja. Včasih naredimo črto pod svojim življenjem in se spomnimo, kaj smo delali od rojstva dalje. Kaj je bilo lepo, na kaj smo lahko ponosni, kaj nam je uspelo in kaj smo zavozili. Ker bi šli vsi radi v nebesa, po navadi krivdo za svoje poraze in neuspehe pripisujemo drugim.

Tako ostanemo čisti, lepi in pošten. Živela nebеса.

Kavica

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

LJUBEZEN IN MODROST

Modrost in ljubezen, ljubezen in modrost. Eno brez drugega ne gre. Ljubezen je lahko fizična ali platonska. Ljubezen do Boga ... Ljubezen in modrost sta inteligentni čustvi. Čustvi do Boga. Božje je ljubiti in božje je biti moder. Bog je moder in bog je ljubljen.

Čustva, platonska, do Boga so modra, najmočnejša. Mi smo navadni smrtniki. Moder je Bog, ki nas ljubi, nas ljubi platonsko in modro, in to nikoli ne izgine. Božje je ljubiti in biti ljubljen. Modro je razmišljati o Bogu. Več ko mislimo, razmišljamo, čustvujemo, bližje smo Bogu. Neskončno ga moramo ljubiti, tako kot On ljubi nas.

Upoštevajmo, da smo le smrtniki. On je večni in mi smo večni v njem. Pred Bogom moramo biti previdni in modri. Če bi imel vso modrost sveta, tako kot On, pa ne bi imel ljubezni, ne bi bil vreden nič. Za Boga smo le mravlje. Prgišče nič, ki ne obstaja in se uniči, smo minljivi.

Toda Bog, On je le eden, neponovljiv, enkratni, unikatni, univerzalni. To sta modrost in ljubezen. Pamet in čustva. Zavedajmo se, da je to najmočnejše, kar umujemo in čutimo. Mi smo Bog in Bog smo mi sami.

PA NE OKOL GOVORT.

Črtomir Clonsky

LJUBEZEN NE OBSTAJA

*Lopovi lepo živijo,
nikoli nič ne naredijo,
kradejo avtomobile, ženske, bajte
in ljubezen, vse zato,
da drugemu silo storijo.
Včasih se sprašujem,
zakaj jaz tak lopov nisem,
da ne morem biti prasec tak,
kot je tisti frajer,
ki je ukradel mojo ljubav,
svojo prejšnjo pa pustil.
Punca se je resno odločila,
da je otroka naredila,
sicer pa pri lopovu je tako,
da vedno poskrbi,
da minus z minusom pokrije,
ko si žrtev novo pridobi.
Torej, ljubezen obstaja,
le da k lopovom zahaja.*

Sony

CVETKE S KNOBLEHARJEVE

Zakaj že gre? Ja za blok, za kaj pa drugega. Lepo je urejen, kot študentski dom. Enkratni. Pa vseeno ima neko pomanjkljivost. Kaj že? Imamo skupna stranišča in kopalnice. Okej. Vendar ... ne vstopaj v sekret v platnenih copatih. Zakaj ne? Ker boš šel moker v svojo sobo. Zakaj že? Ker so tuš kabine dosti nefunkcionalne. Zakaj? Imamo prostor. V redu. Vendar imamo na tleh le dva centimetra velik odtok za odtočno vodo. Se pravi, da se je treba naučiti tuširati. In kdo nas bo naučil? Boš ti Einstein?

In zdaj ... po kopalnici so venomer poplave oziroma jezera. Tla seveda polna šampona, kar prijetno drsi ... Okej, ko bo prvi fuknil na hrbet in si razbil betico, kaj bo potem?

Taubi

NEK CESTNIH AJ

PO PLANU

Bolj si dober, slabše je, slabši si, bolje je. Dokazano. A na daljši rok je zagotovo bolje biti dober človek.

Mitja J.

FLOW

Lepo je biti to, kar si, saj ne potrebuješ mask, ni se ti treba pretvarjati, se ukvarjati z ljudmi, ki pijejo ti kri. Ni jih malo, čedalje več, saj lažje je jemati kot dajati, lažje je jebati folk kot pomagati, jim dati, seveda, če lahko. Če pa ne, pa kakšna lepa beseda polepša dan in spoštovanje obojestransko vzpostavi.

Anea

OPRAVIČILO KOMPASU IN STANOVALCEM PRAŽAKOVE 6

Brez živčava, otrok in prometa bi bili razgrajanje in rogoviljenje Kraljev ulice ter enega ali dveh glasnih psov pred dnevnim centrom zagotovo bolj opazni. To ni v veliko opravičilo, je pa nekoliko razbremenilno. Upajmo, da bo v prihodnje kaj bolje, vprašati se bo treba, kje so meje. Ob samem sedenju in pogovarjanju sem naletela na grožnje, policijo ..., samo še stavek oziroma vprašanje je manjkalo: »Kaj pa vi tukaj delate, niste stanujoči v tem bloku?« V stavbi imamo namreč uredništvo in mirno druženje ob kavi in dobrih delavnicah. Ko bi kdo od stanovalcev vprašal, če jim pomagamo pozimi sneg spraviti s poti ali polepšati njihovo zelenico, kjer manjkajo cvetlični nasadi, verjemite, da bi jim stopili naproti. Znamo »zavihati rokave«, pomagati in poprijeti za delo. Sprejmite naše opravičilo za kakšen izgred sem ter tja.

Sonata

SAMOTA

Samota pride in odide, a ko pride, nam je zelo težko, pa čeprav včasih mislimo, da ni tako. Občutek samote vleče na grenko. A ko mine, še prehitro pozabimo, kako je biti sam in koliko je vredno, da imaš nekoga ob sebi.

Nikoli nisem bila sama, kmalu se ti začne od samote praktično mešati, tako da nekateri postanejo celo plešasti. Sedim za mizo v vročini, ampak saj nisem edina. Upam, da kmalu kdo pride in mi popestri dan. Vsem vam pa želim, da ne bi živeli v samoti, ker to ni prijetno, je zelo »zajebano«.

Anea

SE SLABO SLABIM, DOBRO PA DOBRIM VRAČA?

Enega julijskega vročega dne, ko sem prodajal Kralje ulice (kot ponavadi), sem se odločil ponuditi pomoč 81-letni gospe. Ponudil sem, da ji pripeljem nakupovalni voziček, zato ker je izstopila iz avta z dvema berglama. Gospa je seveda presenečeno in z veseljem sprejela mojo pomoč, da ji ga pripeljem do avta, saj je sama komaj hodila s pomočjo bergel.

Na poti ven sem že spet odložil revije in si vzel čas, toda sedaj sva se že malo spoznala. Zmotilo me je, da živi sama in da danes nima nikogar, ki bi ji pomagal, seveda sem se takoj ponudil, da ji bom pomagal, ne glede na to, da sem izgubil najboljši časovni termin prodaje, ko se največ lahko zasluži. Povedal sem ji, da če mi zaupa, grem lahko z njo in ji jaz pomagam, toda njen odgovor je bil, da je njen največji problem njen neurejeni vrt. In že spet sem se na isti način ponudil, da ji lahko pomagam okoli vrta. Sprejela je mojo ponudbo in mi stisnila pet evrov, nato sva se odpravila. Preden sva se pripeljala do njene hiše, sva prevozila rdečo luč, tako da me je bilo pošteno strah, ampak kot berete, sva imela srečo.

Tam sem odnesel nakupovalne vrečke v hišo in se s škarjami za obrezovanje lotil dela, ona je sedela in mi dajala napotke, kaj naj odrežem in kaj ne. Med delom sva se tudi pogovarjala. Po približno slabih dveh urah nenapornega dela mi je hotela dati še 20 evrov, toda jaz jih nisem hotel vzeti pod nobenim pogojem, ker sem to naredil s srcem in ne za krvavo potrebni denar.

Jaz pravim: Dobro se z dobrim vrača. Edina težava je le, kadar naletimo na primitivne ljudi, ki mislijo, da so zmagali v življenju, če tega ne delajo, ampak dobesedno izničijo VERIGO DOBROTE, ki jo premore skoraj vse prebivalstvo tega planeta.

Sedaj jaz vas vprašam, ali so naši izbrani voditelji res tisti, ki delajo v našo korist in za našo blaginjo. Lep pozdrav in pamet v glavo.

Ž. M. ☺

ANEKDOTE IZ PRODAJE

FRIZURE IN DEŽ

En prodajno-kraljevski deževni dan sem se brez obveznosti ponudil ščititi prelepe ženske frizure pred kapljicami dežja. Tistega dne nisem prodal niti enega izvoda Kraljev, v dveh urah sem vseeno dobro zaslužil, zato sem se lahko tistega dne kar upokojil. In imel še plačan dodaten dopustniški dan. Kaj nismo ljudje čudovita bitja, kadar si pomagamo?

Ž. M. ☺

»ZGVANTAJMO« SE

Ob dobri prodaji časopisa in pohvalnih stavkih se ni za bati, da bi se prodaja kaj kmalu nehala. Lahko rečem, da ob številnih zaposlenih prodajalcih to manjše »časopisno podjetje« ne bo kaj kmalu zaključilo. Vsi, ki za ta časopis kaj lepega ali *nelepega* napišejo, so tudi obetavni, pohvale vredni in prispevajo »levji« borbeni delež v dobro časopisa. Ko prodajam časopis, pa mislim, da nam etiketa premalo služi, da bi bil potreben še kakšen drug »razpoznavni znak«, malenkosten, nekakšen del uniforme. »Zgvanta« se lahko vsak solidno, saj se preko Karitasa dobijo dovolj lepa oblačila.

I. P.

KEIN PROBLEM

Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat' dan, da koder sonce hodi, nemir iz sveta bo pregnan ... se glasi »neka« znana pesem, toda tokrat ni bilo tako. Stojim in prodajam Kralje, ko naenkrat zaslišim glasen prepir para. Ona ga sprašuje, kako je mogoče, da je med pranjem razbarval majice. Odgovoril ji je, da ni vedel, na koliko stopinj se perejo njegove majice, in da je bil to vzrok: Ona pa ga okara, ali je toliko neumen, da ne zna prebrati napisa na majici. On pa flegma njej nazaj: »Saj je pisalo.« »Ja kaj pa?« ga je vprašala. Da počiš od smeha, odgovori: »NO PROBLEM.«

Ž. M. ☺

TUJCI

Ko je bila moja draga v bolnišnici bolna, skoraj na smrt, sem jaz na Kongrescu prodajal časopis. Nakar stopita do mene starejša gospa Mariela ter njen mož Martin in me nagovorita v angleškem jeziku ... kaj počnem, kakšen časopis ponujam itd. Zapletli smo se v pogovor skorajda za celo uro. Jaz sem vse lepo razložil. Omenil sem tudi, da je partnerka v bolnišnici. Mariela mi ponudi 4 evre in obenem vpraša, če bom okoli polnoči še na placu. Žal ne, ji odgovorim, saj je to že mimo ure, ko se v zavetišču zaklepajo vrata, kjer lahko prespim noč v topli postelji.

Hotela je podariti še več denarja, pa sta imela samo zelo velike bankovce. Nato pravi, počakaj malo, greva do avta ... in se vrneta ter mi dasta vrečko, v njej originalni izdelki oziroma hrana iz Belgije, belgijska čokolada in še in še.

V Slovenijo sta namreč pripotovala iz Belgije in sta bila namenjena v Dubrovnik, zato toliko hrane. Seveda sem zelo insistiral, da naj vzameta za spomin s seboj časopis Kralji ulice.

Gospa pa mi je dala naslov in me povabila, da če bomo kdaj z družino hodili na otok Malta, da lahko bivamo v tem času pri njima. Bila sta tako pristno človeška, da sta mi res polepšala dan. Nato je bila ura že čas, da se odpravim spat. Seveda zelo zadovoljen.

Jenko

NE JEJ VSAK DAN

Delam, prodajam časopis pred trgovino, v nekem trenutku mi naproti pride starejša gospa in še preden docela izgovorim stavek dober dan, mi gospa osorno reče:

»Saj sem vam dala že včeraj.«

In jaz rečem vljudno: »Gospa, saj sem vas le lepo pozdravil, tako kakor vsakega.«

Imel pa sem na jeziku, da bi obrazložil, zakaj me gospa vidi tudi danes pri prodaji časopisa. Namreč ali imamo mi prodajalci, ki prodajamo Kralje ulice – da lahko preživimo iz dneva v dan –, kaj drugačen trebušček kakor ostali?

Jenko

ODLIČNA IDEJA

Neko soboto sem kot ponavadi odšel na svoje delovno mesto prodajat Kralje ulice.

Že takoj – v zgodnjih jutranjih urah – je mimo prišla starejša gospa, ki redno kupuje naš časopis. Na moje presenečenje pa mi je tokrat povedala, da mi rajši kupi hrano, kot da denar. Z velikim veseljem sem gospe odgovoril, da je to odlična ideja in da sem zelo hvaležen za vsako pomoč.

Igor »G«

Dogodki:

KAJ SE V POLETNEM ČASU DOGAJA V TOČKI ... FIESTA DEL BARRIO

014
KRALJI
ULICE

V Točki, skupnostnem prostoru Kraljev ulice, ki deluje v naselju Staro Polje v sodelovanju z Javnim stanovanjskim skladom Mestne občine Ljubljana, smo 28. 7. praznovali konec šolskega leta.

Na dvorišču smo se zbrali ob 15. uri, ko smo otvorili glavni atrakciji naše zabave – gigantska, napihljiva biljard in pikado. Zadevi se igra z nogo ali roko, vsekakor pa brez pripomočkov, tudi na pikado puščice kar pozabite. Če si kdo tega slučajno ne more predstavljati, naj si ogleda priloženo sliko ali pa se udeleži našega žura prihodnje leto.

Lahko pa glede navodil za uporabo povpraša tudi Kekca, dobrotnika, ki nam je zabavo s temi igrali omogočil brezplačno.

Divjo igro smo prekinili ob 17. uri, ko je s predstavo *Sirkec*, *Sirkec* nastopil čisto pravi klovn po imenu Zupi, ki je Točki na čast zapustil svoj dom, **Cirkus Cizamo**. Kar nekaj udeležencev se je bolj ali manj uspešno z Zupijem pomerilo v klovnovskih spretnostih, ostali pa so pridno hrskali s pokovko, ki so jo pekli in v lične škarnicljje pakirali Točkini pomagači.

Po koncu predstave se je odvil boj med

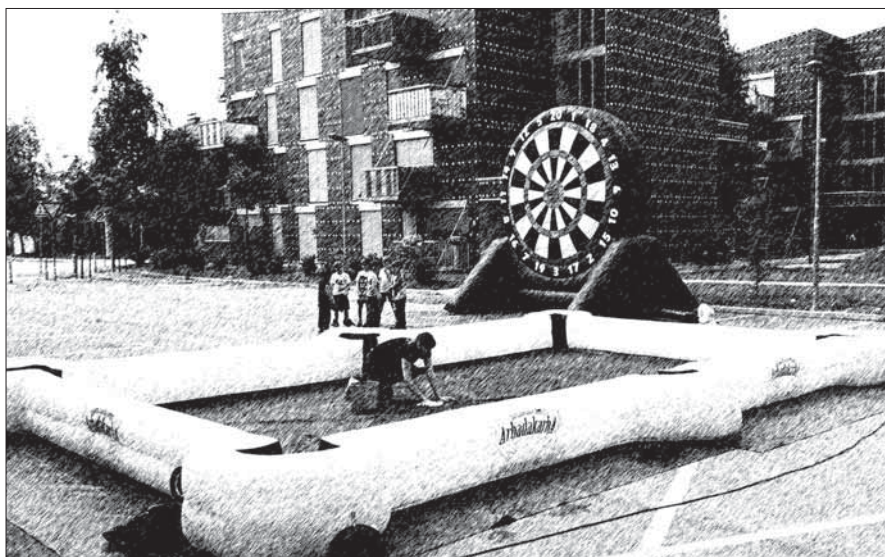

Foto: Hana Košan

stvaritelji pekovskih izdelkov.

Zmagovalec tega *blitzkriega* je postal sirov burek, ki je svoji lastnici prinesel tri vstopnice za Muzej iluzij. Na tem mestu bi morali izreči svoje čestitke, kar pa ne bi bilo pošteno, ker nam bureka ni niti uspelo pokusiti.

Ob prijetni glasbeni opremi DJ Matjaža, soku in prigrizkih se je dan hitro prevesil v večer. Pohiteli smo še s sladkorno peno,

nato pa zabrisali sledi zabave z dvorišča ter se utrujeni in zadovoljni odpravili spat. Vabljeni prihodnje leto!

Ob tej priložnosti bi se zahvalili DJ Matjažu za glasbo, Matjažu Kekcu in društvu ZUM Kreativna za izposojeno napihljivih igrač ter Ministrstvu za zdravje za izkazano podporo.

Irena Bilčič

OBISK FESTIVALA ANA DESETNICA

Z najmlajšimi obiskovalci Točke smo se 5. 7. odpravili v mesto na 21. mednarodni festival uličnega gledališča Ana Desetnica, ki je bil v polnem razmahu.

Z avtobusa smo pohiteli na predstavo *Šah-mat* gledališča Elabő iz Nemčije, se potem skozi dogajanja in vrveža poln Argentinski park prerinili v ogromen šotor, kjer smo s slovenskim *Teatrom PolPet* lovili ribo, nato pa se z morja odpravili na izlet v hribe s prav tako slovenskim gledališčem *Šugla*.

Ker nas niti to ni utrudilo, smo se peš, torej po stopnicah, povzpeli na sam samcat vrh Nebotičnika. Tam smo se malo nadihali, pofotkali, razgledali, nato pa odpotovali v pritličje z dvigalom. Kdaj smo se vrnili domov, pa raje ne povemo.

Irena Bilčič

Foto: Maruša Ivančič

ZAHVALA NLZOH

Ekipo programa »Individualizirana in celovita nastanitvena podpora za brezdomne« in stanovalci ene izmed nastanitvenih enot se želimo posebej zahvaliti NACIONALNEMU LABORATORIJU ZA ZDRAVJE, OKOLJE IN HRANO, saj so nam zelo hitro, učinkovito in prijazno priskočili na pomoč ob urgentni situaciji, ki smo jo imeli s sršeni. *Iskrena hvala.*

KU

NACIONALNI LABORATORIJ ZA
ZDRAVJE, OKOLJE IN HRANO

Mariborska stran:

V društvu Kralji ulice smo konec leta 2016 začeli z razvijanjem in izvajanjem programa antideložacije tudi v Mariboru. Osnovni namen programa je, da uporabniki obdržijo varno in cenovno ugodno nastanitev.

Program se deli na dva dela, eden je preventivno skupnostno delo, ki ga izvajamo v stanovanjskem kompleksu na Poljanah, drug pa terenska podpora ranljivim posameznikom in družinam.

Predstavljamo vam Mariborsko stran, pri kateri sodelujemo z Zavodom Franko Maribor.

PLIMOVANJE

Vsi v življenju iščemo neko uravnoteženost, nobena skrajnost nam ne koristi.

Čustva spominjajo na morje. Valovijo kot plima in oseka.

Čustva imajo tudi svojo globino in plitvino ter želijo biti občutena, izživeta. Iščejo pot, da bi se izlila, izrazila. Če jih ne bomo izrazili zavestno, bo to nalogo gotovo opravilo naše telo s simptomi, ki so izraz neravnovesja kot posledica globljih občutij. Vse dokler ne bomo uvideli, kaj nam čustva sporočajo in kako nam želijo pomagati. Tako uvidimo, da v strahu spoznamo pogum. V jezi najdemo moč. V žalosti se odpremo. V veselju poletimo in v sočutju samo smo.

Dovolimo si čutiti. Nikar čustev ne potlačimo vase, ker jih takrat ogradimo s hladnim razumom. Želimo ubežati bolečini in uporabimo samozaščitne mehanizme. A čustva so močnejša od razuma. Privrejo iz globin, površinskost jih ne zanima.

Lahko nas tudi prevarajo, zavajajo, navajajo ...

Nekdo, ki je navzven videti hladen, lahko v sebi skriva veliko strasti, ki jo raje skriva pred svetom, pred radovednostjo ljudi.

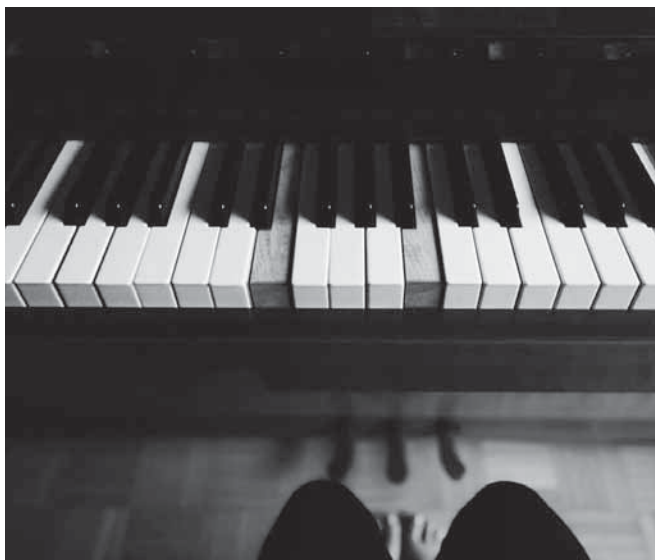

Foto: Špela Dolajš

Bodisi je sam svoj paznik in ječar bodisi so drugi ljudje zaklenili njegova čustva. Vsak ima izbiro, lahko se odloči. Kdor zna opazovati s srcem in začutiti sočloveka, lahko prepozna razliko, kdo deluje iz srca in kdo je kot ledenik, ki je potopil Titanik. Bodimo iskreni sami s seboj ter odprti do drugih ljudi. Bodimo prisotni in pristni v življenju, ki nam je dano. Vsak trenutek šteje. Jaz sem le kaplja ... ti si le kaplja ... v oceanu življenja.

I. K., Maribor, 5. 7. 2018

Če te o našem delovanju v Mariboru zanima še kaj več, nas obišči na Facebook strani: Kralji ulice Maribor.

POČITNICE S PRIJATELJI

Četrtekve izlete v okviru počitniškega programa »Počitnice s prijatelji« letos namenimo raziskovanju mesta – prvega smo namenili javnim igriščem (v prihodnje bomo ob četrtkih raziskovali še mariborska dvorišča, grafite, fontane, forme vive, male galerije, verske zgradbe in podzemne rove na Tezmem).

Ugotovili smo, da je v Mariboru 17 igrišč, 5 jih je v centru mesta: Mestni park, Gregorčičeva ulica, Slovenska ulica, Titova cesta, Trg Borisa Kidriča.

Z zemljevidi v rokah smo se odpravili na vseh pet igrišč – izleta se je udeležilo 41 otrok, ki so vsa igrala tudi preizkusili.

Otroci, stari med 6 in 12 let, pa so jih tudi ocenili, in sicer z oceno od 1 do 5, napisali so tudi, kaj jim je bilo posebej všeč in kako bi lahko igrišča izboljšali. Najbolje so ocenili igrišče v Mestnem parku, tu bi dodali samo še zipline, nato ograjeno igrišče na Gregorčičevi, kjer jim je bilo všeč, da ima senco in peskovnik,

Foto: arhiv Zveze prijateljev mladine Maribor

manjkale pa so jim gugalnice.

Tudi igrišče na Trgu B. Kidriča so dobro ocenili, všec sta jim bila disk, ki ga nikjer drugje nismo srečali, in vrtiljak, opazili pa so tudi, da je slabše vzdrževano in da bi bil tobogan lahko večji.

Slabše pa so ocenili igrišči na Slovenski in Titovi – za obe so ugotovili, da prostor

dopušča postavitev večjega števila igral, da manjkajo gugalnice ter da bi igrala lahko bila večja.

Tadeja, Zveza prijateljev mladine Maribor

Opodpiram – DRAGO JANČAR, HONZA ČLOVEK (IZ GLEDALIŠKE IGRE HALŠTAT)

016
KRALJI
ULICE

Pred leti, ko sem še delal kot urednik na Slovenski matici na Kongresnem trgu, sem skozi okno marsikdaj pogledal k beli klopi v parku, kjer so posedali brezdomci. Tam sem se včasih tudi ustavil in z njimi spregovoril kakšno besedo. Eden med njimi je bil pogosto dobre volje, znal se je zafrkavati z nekoliko črnim humorjem, na svoj in na moj račun. Nekega dne ga ni bilo več, ne vem, kaj se je zgodilo z njim, upam, da nič slabega. Tisti čas sem pisal gledališko igro o arheologih, ki odkrivajo ostanke ljudi in konjev iz keltskega obdobja in pri tem odkrijejo plasti kosti iz slovenske in evropske novejši zgodovine. Sklenil sem jo napisati kot grotesko in naenkrat sem v njej videl tistega zafrkljivca s Kongresnega trga, dal sem mu ime Honza in mu napisal kratek monolog:

HONZA: Človeku se vse zgodi. Človek gre in gre in naenkrat pade. Kaj se je pa zgodilo? reče. Ja, padel si, človek. Globoko si padel, Honza človek. Potem se pobere in pade še globlje, se pravi niže. In ko se to večkrat zgodi, je že na dnu, še preden se namreč tega zave. Pa žeja, veste, tudi pomaga k temu človeškemu padcu.

Honza je najbistrejši junak, pravzaprav glavni junak igre, razume relativnost človekovega življenja. Ne norčuje se samo na svoj račun, ampak tudi iz ljudi, ki se ustavljajo ob njem, in ne neha se norčevati iz ljudi, ki menijo, da so borci za človekove pravice. Pa tudi iz avtorja samega, kot lahko preberete v tem odlomku iz igre, ki jo je Slovensko gledališče iz Trsta premierno uprizorilo na festivalu sodobne drame v Veroliju v Italiji v režiji Borisa Kobala.

HABILIS: Glejte, Honza, jaz sem profesor, univerzitetni učitelj. Jaz sem tudi borec za človekove pravice, Neli mi včasih reče ombudsman, saj ste slišali. Jaz sem slaven, jaz sem znan, imam naziv honoris causa, objavljaj sem članke o medenici keltskih knezov, o kosteh keltskih konjev. In vi, kaj ste vi?

HONZA: Jaz vse to nisem.

HABILIS: Seveda vi vse to niste. Vi ste, oprostite na izrazu, klatež.

HONZA: Klošar.

HABILIS: Pa klošar, kot da je tu kakšna razlika.

HONZA: Je razlika. Namreč ...

HABILIS: Smem nadaljevati, prosim?

HONZA: Pardon.

HABILIS: Torej ste klošar in falirani študent. Tri izpite imate.

HONZA: Enega. Sprejemnega.

HABILIS: No, se pravi nobenega. Ali ne vidite, kakšna je razlika med nama? Midva sva tako daleč narazen, svetlobna leta, da med nama sploh ne more biti nekega razmerja ... Jaz sem nekaj, jaz sem mnogokaj, vi ste pa ... tako rekoč ...

HONZA: Nič.

HABILIS: Nič? Kakšen napuh! Kakšna ošabnost je spet to? Kdor je nič, je lahko tudi vse. Kot vemo iz novejši zgodovine. Vi torej niste nič, vi nekaj ste, ampak nekaj zelo neznatnega, intelektualno in socialno minornega, nekaj drobcenega.

HONZA: Že razumem (vzame z mize drobno koščico), nekaj tako micenega kot miš in vi (vzame golenico ilirskega konja) ... vi pa nekaj tako ogromnega kot slon.

HABILIS: Dobro, naj bo, če vam drugače ne gre v glavo. Skratka, dejstvo je, da med nama zaradi teh neznanskih razlik sploh ne more priti do konflikta, razumete, midva ne sodiva skupaj v nobeno zgodbo.

HONZA: O miški in slonu je veliko vicev.

HABILIS: Pustite zdaj vice, vici niso zgodbe. Midva ne moreva biti antagonist, naju noben dramatik ne bi postavil za dramska junaka.

HONZA: Niti Jančar ne?

HABILIS: Kdo pa je spet to?

HONZA: En, ki je zadnjič sedel k meni na klop na Kongresnem trgu, dal mi je za liter, večkrat gre tam mimo in mi da za pijačo in nikoli ne reče, naj si raje hrane kupim, sedel je, ta tip k meni, malo ga je cuknil in rekel: Honza, jaz te bom dal v eno igro. Daj, sem rekel, če daš še za en liter, me lahko daš v dve.

HABILIS: To je absurd.

HONZA: Ni. Je rekel: avtor išče pet oseb.

HABILIS: Šest.

HONZA (nepotrpežljivo): Saj vem, no, da je prav šest. Ampak on je rekel, da pet, ker gledališče nima več denarja kot za pet. In Honza, je rekel, ti boš namreč med temi petimi.

HABILIS: »Namreč« ste rekli vi.

HONZA: Ne, on je rekel. Častna.

HABILIS: No, česa tako blesavega še nisem slišal. Mislim sem, da je literatura resna stvar. Pomislite, no ... na, zdaj pa sem izgubil nit ...

HONZA: Ne se sekirati, tudi jaz sem včasih raztresen. Kadar zmanjka pijače, sem raztresen po vseh kotih kakšne veže.

HABILIS: Dobro dobro dobro. Ali bom smel jaz tukaj sploh povedati do konca en sam stavek? Saj mi vendar vi ves čas nekaj predavate.

Foto: Marko Pigac

HONZA: Jaz? Jaz se raje učim. Veste, enkrat sem sedel na klopi ... (Pogleda profesorja, se prime za usta.)

HABILIS: Kje smo torej ostali?

HONZA: V veži ... aja, pri antiprotagonistih.

HABILIS: Da. Ni antagonizma, ni konflikta, ni ničesar. Ker so razlike tako neznanske, ker skupnega ni ničesar, midva ne bova nasprotnika, se razumeva? Ne moreva biti. Jaz nosim vso odgovornost, vi nosite samo svoje kosti. Jaz sem vas nahranil.

HONZA: Julia mi je bila dala jesti.

HABILIS: Že, a po mojem ukazu. Dal sem vam posteljo.

HONZA: Julia mi je postlala.

HABILIS: O, Bog.

HONZA (se prime za usta): Pardon ... Namreč.

HABILIS: Dal sem vam vaš vsakdanji kruh, možnost preživetja, da, celo sodelovanja, pogovarjam se z vami, vidite, skrbim za vaše človekove pravice, celo vikam vas, rečem vam vi, slišite, vi Honza, gospod Honza, vi ste tukaj varovanec (prehaja v grozečo govorico) in ne skušajte postati varuh. Kajti preden boste to postali, bomo to z vsemi sredstvi preprečili. Kelti, gospod Honza, niso samo metali mrtvih v brezna, pač pa so tudi žive metali v kotle z vrelo vodo. Razumete? Ne? Še prej pa je pela gorjača. Gorjača, to razumete.

HONZA: Kost konja keltskega kneza?

Prispevek pripravila MG

»PREKRATKA ZGODBA«

Mrzle ploščice na tleh samostana so se ponovno svetile. Pierre si je z dlanjo obrisal pot s čela in barva njegovega dolgega bledega obraza se je spremenila v prašno belo. Vstal je in pretegnil svoje dolgo in koščeno telo. Kolena so ga bolela. A nekaj dela v zameno za brezplačno posteljo, hrano in oblačila se mu je zdelo pošteno.

Vseeno ne bi imel nič proti, če bi lahko še malo ostal v svoji prekratki postelji, četudi ni nikoli našel udobnega mesta za svoje noge in stopala. Kot tujcu v Ljubljani mu ni bilo preprosto najti plačanega dela, pa mu je navkljub temu, da je bil brez denarja, nekako uspelo nabaviti nekaj mila in pulover za svojo punco. Tako se je odločil, da darilo prav zdaj odnese k njej.

Bil je siv in mrzel dan, navkljub letošnji mili zimi v Ljubljani. Pierre si je nadel svoj preveliki črni dežni plašč in se odpravil. Sprehod ni bil dolg, in ko je došel do vrat njene hiše, je ugotovil, da so že odprta. Tako je lahko vstopil in čez še ena vrata prispel na dvorišče za hišo, kjer je ugledal debelo starejšo žensko, ki je kadila cigareto. Imela je kratke svetle rdeče lase, oblečena pa je bila v dolgo roza oblačilo, neke vrste spalno haljo. Nasmehnila se mu je. Pierre se je nasmehnil nazaj in pristopil k majhni mizi.

Rekel je, da išče Evo, ženska pa ga je povabila, da se usede in spije nekaj kave. Eve sicer ni bilo tam, ampak če ima nekaj časa, naj le malo posedi.

Pierre je želel malo vaditi slovenščino, zato je z veseljem sprejel povabilo. Izkazalo se je, da je ženska lastnica stavbe, ime pa ji je Žuža.

Žuža se je odpravila v notranjost hiše in se vrnila čez nekaj deset minut, s kavo in piškoti. Ko se je spet usedla, se je njena halja malo odpela in Pierre se je zastrmel v grmiček sivih dlak. Malo se je presedel, Žuža pa je navidez sramežljivo ponovno zapela svojo haljo. Slovenski moški zanj niso več kazali zanimanja, ampak tale revni tujec pa ... nikoli ne veš ... Poleg tega je bil kar precej mlajši od nje, zdelo se ji je, da verjetno star okoli štirideset let.

In tako se je med nalivanjem kave Žuža kar precej nagnila naprej proti Pierru, da je lahko videl njene velike bele prsi. Pierre se je spet malo presedel. Vprašal je, če gre lahko na stranišče. Ko je bil v hiši, je v sosednji sobi ugledal

ogromno posteljo. »To pa je postelja,« si je mislil. »Kako bi prijalo ležati v njej ...« In nato se je odločil, da jo bo kar preskusil. Končno je lahko povsem iztegnil svoje utrujeno telo. Kakšen luksuz.

Po desetih minutah je Žuža prišla pogledat, kam se je izgubil, in presenečeno ugotovila, da smrči v njeni postelji. Stresla ga je za ramo, a Pierre je spal kot top. Odločila se je, da ga bo slekla, in nato se je še sama ulegla poleg. Njegov penis je bil mlahav, a je vedela, kaj narediti.

Pierre se je končno le zbudil in odprl oči.

»Žuža, kaj pa počneš?«

»Pripravljam te na seks.«

Čeprav ga ni vprašala za dovoljenje, je

bilo v postelji tako prijetno, da je vseeno nekako začel sodelovati.

Imela je ogromno belo rit. Zaradi velike količine sivih dlak Pierre ni mogel takoj najti njene češplje, a po nekaj brskanja je vendarle prodril vanjo.

»A želiš, da traja pet minut ali pol ure?« je vprašal.

Žuža ni odgovorila, ampak ga je poljubila na usta.

Trajalo je celih pet minut in Pierre se je počutil olajšano. Žuža je odšla v kopalnico in spet je lahko zaspal v postelji, kjer je bilo dovolj prostora za njegove noge ... in stopala tudi.

Maria Verhoeven

Sama sebi rabelj.
To je moja rutina.
In vprašam:
Kaj vam ni?

Lucija Beguš

Ptujska scena:

KAM NAS VODIJO POTI?

Pot v službo je bila to jutro nesramno mokra. Že dolgo ne pomnim, da bi na Ptuj tako lilo. Korakam mimo minoritskega samostana proti naši razdelilnici donirane hrane, a seveda, ker je bilo na začetku julija, zjutraj sploh nisem pomišljala, da bi si obula kaj konkretnega.

Ne rečem, da v tistih korakih nisem rahlo preklinjala nad svojo »pametno« jutrano odločitvijo, a sem že par minut kasneje bila izredno vesela svoje nespameti.

No, in stopim na pločnik, ko mimo mene zapelje prijazen voznik in me za piko na i zalije. Skoraj pobesnena stopim hitro k stopnišču pod streho nekdanje banke na ovinku, ko pred sabo zagledam možaka. Gospod se mi z velikim nasmeškom posmeje in pravi: »Dobro jutro gospodična, vi ste pa danes videti kar mokra, tudi jaz sem. Me je fakin vsega pošprical na Mariborski cesti. Tak dolgo pot preholiš, pol te pa še zalijejo. Nemarnež!«

Ko se oba nasmejata in mokra pogledujeva, je nesramno mokro jutro takoj dobilo nek drug pomen. Takoj opazim, da ima gospod raztrgane hlače, obrabljene čevlje ter zdelano torbo.

»Zdravo, jaz sem Amadeja,« in mu ponudim roko. Gospod me nazaj pozdravi in pravi, da je Davor. Na hitro omenim, da sem na poti v službo in da delam za ovinkom. Ko me vpraša, kje, pravim, da v Vošnjakovih v Kamri, tam, kjer delimo donirano hrano. Davor takoj iz torbe potegne že lepo izdelan kartonček iz Rdečega križa in pravi, da se včasih obrne tudi tja in na Karitas, saj je brezdomen.

Že par minut kasneje sva varna pred julijskim dežjem in pijeva kavo v pisarni. Smejeva se temu, kako so naju različne poti pripeljale skupaj in da sva ravno midva v tistem trenutku pri točno določenem ovinku iskala zavetje pred dodatno kapljo dežja. Hitro menjavava teme, ki so navadno zelo resne, a gospod ne menja smeha za žalost. Dotakneva se njegovega otroštva, mladosti in sedaj že skoraj 30 let odrasle dobe njegovega življenja. Še nekaj let nazaj terenski človek, zadnja leta pa, kot sam pravi, »pravi klošar«.

»Ne zmorem sam. Na terenu sem se poškodoval in na eno oko več ne vidim. Zdravje me je pogubilo. Nisem zmogel več zaslužiti dovolj in odnosi doma so se začeli korenito krhati. Premalo sem zaslužil, da bi bil vreden spoštovanja, in kmalu me je družina zapustila. Ostal sem sam in upam tudi priznati, da sem osamljen. A to sem sprejel. No, moral sem.«

V tem trenutku žalost zamenja smeh. *Veliko časa sva govorila, kam ga vodijo poti skozi dan, kaj počne.* Nekaj časa premišljuje in nato iz spominov pove:

»Na začetku se nekako nisem najbolje znašel, sedaj pa že nekako gre. Ne spim vedno na istem mestu, in to mi vzame nekaj časa skozi dan. Včasih se zatečem proti Halozam in prespim kje v gozdu, včasih najdem možnost v kakšni zapuščeni hiši ali stavbi. Včasih me k sebi vzame tudi kakšen stari prijatelj. *Nekak že gre.* Se pa večkrat nasmejem spominu, ko sem spal pod drevesom, bila je zima in pokrit sem bil s črno folijo, a ponoči je name padel sneg in se me ni dalo prepoznati. V bližini pa so bile klopce. Počasi, ko sem se prebujal, sem slišal, da sta se dve gospe ob klopici pogovarjali, da je nekaj pod to grčo snega. V tistem sem se dvignil in gospe sta zakričali, da sem vstal od mrtvih. Jaz sem se pa samo zbudil. Saj potem sem kričal za njima, da sem živ že ves čas. In še zmeraj sem.«

Ta pripoved nama je v svoji življenjski absurdnosti zvalila smeh in solze na obraz. Vprašam ga o možnostih spanja v zavetišču, a misel kar zavrne, saj noče zapustiti Ptuja. Povem

Foto: Križar

019
KRALJI
ULICE

mu, da bo od avgusta možno prenočevati tudi na Ptuj, v Kamri. Pove, da je že slišal o tem na CSD Ptuj in da bi tega bil vesel, saj mu zdravje že kar korenito nagaja.

Ko se odpravlja proti vhodnim vratom, vprašam, kam se odpravlja sedaj, in pravi, da skoči do trgovskega centra, saj ima tam še nekaj prijateljev, s katerimi se tu in tam podruži. Če mu bo pa vreme še danes kaj naklonjeno, pa gre nabirat gobe v gozd, saj si s tem lahko zasluži nekaj denarja.

Posloviva se in greva vsak svojo pot naprej. Mene pelje pot čez most mimo Ribiča, proti Zadržnemu trgu, kjer urejamo nove prostore programa Kamre, in na poti, čez dva ovinka, vidim avto, poln oblačil, in gospoda, ki je v njem spal.

Ta pot pa nosi ponovno novo zgodbo, ki jo bo pa uporabnik zapisal kar sam.

Amadeja Kokot

UGASLI PLAMENI

SO NOČI,
KI JIH NE PRESPIŠ,
NOČI, KO SE OD STEN SOČUTJA
LUŠČI PRAZNOTA.

SO NOČI,
KO V BREZGLASNOSTI
DOHITEVAŠ
VSE TISTE URE,
KI SI JIH DAL
BREZ VRNITVE.

SO NOČI,
KO ČUTIŠ UTEHO
GOVORITI SPOMINU ...

MILENA SUŠNIK FALLE

Gostujoči kolumnist:

Dario Zadnikar

B*****T SLUŽBE

Foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Eden od bolj branih in plodovitih avtorjev danes je antropolog David Graeber. Če smo njegovo knjižico *Anarhistična antropologija* brali le tisti, ki smo se umaknili pred vladajočo idejno propagando, pa je njegovo izčrpno delo *Dolg: prvih 5000 let dolžništva* prebilo intelektualno izolacijo in sproža številne zanimive razprave. Njegovi poznavalci pa smo do te pomladi nestrpno čakali, da napiše in objavi delo o nesmiselnem in nepotrebnem delu, o službah, skratka, ki danes v razvitem svetu jemljejo čas kakšni tretjini zaposlenih.

To so zaposlitve, za katere je vseeno, če bi bile ali jih ne bi bilo, ki skratka temu svetu ne prispevajo nič. Zanimivo je vprašanje, zakaj sploh obstajajo v družbenoekonomskem sistemu, ki zase trdi, da ga poganja racionalnost, osredinjena na dobičkonosnost, od teh zaposlitev pa ni nobenega haska. Leta 2013 je Graeber na to temo za spletno revijo *Strike!* (strikemag.org) napisal kratek članek, ki je postal tako bran in navajan, da se je strežnik zaradi preobremenitve pogosto ustavil. Za ta zaposlitveni fenomen je uporabil nič kaj znanstven izraz »bullshit jobs«, ki ga stežka slovenimo drugače kot v izborni ljubljansčini: »kr neki službe«.

Pričakovali bi, da bo nezadržan tehnološki razvoj prispeval h krajšanju delovnega časa, a to se ni izpolnilo. Še več, zdi se, da so ljudje danes preobremenjeni z delom. Enim tudi zaposlitev ne zagotavlja varnega in kakovostnega življenja, a tudi številnim privilegirancem so antidepresivi običajni prehranski dodatek, ki naj bi jim lajšal delovne preobremenitve. Tehnična avtomatizacija dela preprosto ne odpravlja pričakovane količine dela. To je eno od temeljnih protislovij našega časa, ki je postalo do te mere običajno, da se ga le redki zavedajo. Ljudje tarnajo, kako veliko delajo in kako so v stresu, ko pa jih vprašaš, kaj so naredili, pa so praviloma v precejšnji zadregi.

Med te »kr neki zaposlitve« ne sodi le kopica služb v javni upravi, kot bi to nasploh pričakovali. Podatki kažejo, da so te nepotrebne in nekoristne zaposlitve porazdeljene po vseh sektorjih in da jih je v gospodarstvu celo nekaj več. Našo urbano krajino, da obrobja gozdov in nekdanjih kozolcev ne omenjamo, krasijo velikanski reklamni panoji. Tovrstno kulturno onesnaženje je prisotno v tej meri, da na ciljno populacijo nima več nikakršnega učinka. Kričeča sporočila se spremenijo v sivino senzorne apatije, ves ta marketinški posel pa v en sam »bullshit«, ki ga poganja stroj nesmisla. To nikakor ne pomeni, da v ta posel ni vloženo veliko dela in denarja. Tudi ustvarjalnosti. In stresa. Nekoč se je zdela informatika rešilna tehnologija prihodnosti, a nismo potrebovali dolgo, da smo spoznali, da računalnike v največji meri rabimo zato, da rešujemo probleme, ki jih proizvede ta branža na strojni in programski ravni. Ljudje so danes zaposleni večinoma s tem, da neke podatke virtualno prekladaajo z enega konca na drug. Če pogledamo finančni sektor in njihove dobičkonosne izmišljotine, vidimo, da je »bullshitizacija« globalizirana. Tudi tisti, ki še imajo spodobne in smiselne zaposlitve, so pod vedno večjim pritiskom tega procesa. Zdravniki in učitelji tarnajo nad vedno večjim deležem administrativnega dela, pisanjem poročil, nesmiselnim nadzorom, sestanki in seminarji z nejasnimi ali dvomljivimi smotri, vse skupaj zapakirano v ideološki diskurz o »kakovosti«.

Že v preteklosti so se gospodarji zavedali, da delo ni samo človekovo produktivno bistvo, temveč ga lahko zlorabimo za discipliniranje ljudi. Bolj kot so ljudje prisiljeni v to, da opravljajo nesmiselna dela, bolj so podrejeni tistim, ki jih v to silijo. Za njih je edina rešitev, da se o tem ne sprašujejo več, da ne mislijo, skratka, da so stroji in ne ljudje. Prenasjanje peska z enega konca na drugega in nazaj se ne razlikuje od premikanj in vzdrževanja vseh mogočih informacij. Treba se je le vprašati, kaj bi se za svet spremenilo, če tega dela ne bi bilo. Temu ob rob se je treba vprašati, kako vzgajati svoje otroke. Je cilj izobraževanja služba? Kakšna? Je tudi izobraževalni sistem prvenstveno sistem prilagajanja na slepo pokorščino? Smo v srednjem veku, kjer si tlačani prosto izbiramo svoje gospodarje?

Pogosto slišimo, da je v družbi preveč filozofov in premalo varilcev, a kreteni, ki to govorijo, ne vedo, da je bil Sokrat kamnosek, Spinoza optik itn. Zadeve niso primerljive: biti varilec se naučimo v letu ali dveh, robota programiramo še v krajšem času, brati in oblikovati svoje omike pa naj ne bi nehali do konca življenja. Stvar se kvečjemu dopolnjuje in ne izključuje. Kamnosek, optik ali varilec, ki misli, je tudi filozof. Mišljenje pa ni ritualno ponavljanje tega, kar je običajno, temveč sposobnost perspektive oz. zamišljanja onkraj sistema običajnega. Sokrat je zase rekel, da svojo vlogo vidi v tem, da je kot obad, ki zbada Atence, ki jih primerja z rejenim in lenim kljusetom.

Delo, ki ga nadomešča tehnologija, se ne bi smelo preoblikovati v ponižujoče nesmiselne zaposlitve, temveč v ustvarjalnost. Ta bi bila obstoječemu sistemu nevarna. Ljudje, ki svojo malodušnost in izpraznjeno življenje zamenjajo z aktivnim združevanjem in delovanjem, so nevarni. Prestopiti tam čez ni težko. Ni treba biti aktivist ali samozadosten kmetovalec, dovolj je, da praznega teka službe ne zapolnjuješ s Fejsbukom ali tvitanjem banalnosti. Na skritem zavihku monitorja imej dobro branje. Nič hudega, če zaradi tega narediš kaj manj, saj nihče tega ne opazi, če le »pravilno« izpolniš poročila o opravljenem delu.

OSAMLJENOST

**GLEJ, SAMOTEN LIST,
TREPETLIKA
V JESENSKEM VETRU,
POSLEDNJI!**

ALJOŠA RODE

TANJA SAN IN ANASTAZIA OM:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN:

**NE BOŠ ME RAZBILA NA 1000 KOSOV.
ZLOM.**

ANASTAZIA OM:

**KER OSEBNOST TVOJA
NI DOVOLILA,
DA UNIČILA BI MENE,
SI ZLOM.**

IN VEDELA SEM TO.

**NOROST MOJA
OPRAVIČILO JE NAJDLA.**

Kraljevi recenzor:

FILM POD ZVEZDAMI

022
KRALJI
ULICE

MOŠKI NE JOČEJO

Bosansko-nemško-hrvaško-slovenska koprodukcija režiserja Alena Drljevića, v kateri med drugimi nastopa tudi Sebastijan Cavazza, je pravzaprav zgodba, ki skozi osebne izpovedi vojnih veteranov v osnovi izpostavlja nesmiselnost vojne in vsega, kar ta s sabo prinaša. Prvotno je bila zasnovana kot dokumentarec, vendar se je glede na količino posnetega gradiva režiser kasneje odločil, da posname celovečerni film.

Skoraj dve desetletji po koncu jugoslovanskih vojn se v hotelu na Jahorini na terapijski delavnici srečajo veterani, ki se spopadajo s travmatičnimi izkušnjami, ki so jih pridelali med vojno in jim onemogočajo normalno življenje. Bojevali so se na različnih straneh, kar logično vzbuja predsodke, nepredelano sovraštvo in naelektreno vzdušje. Konflikti so neizogibni, vendar se sčasoma skupina poveže, saj posamezniki ugotovijo, da jih vežejo na moč podobne izkušnje in tudi težave. Z medsebojnim sodelovanjem jih zlagoma uspejo premostiti. Film je začinjen s pristnim balkanskim humorjem, ki poživ

Foto: arhiv Kinodvora

dogajanje, dodana vrednost pa je nastop vrhunskih igralcev nekdanje skupne države.

Film je zaslužen prejel nekaj pomembnejših nagrad, lahko pa smo si ga ogledali že v sklopu lanskoletnega Liffa.

MG

ŽAREK V SRCU (UN BEAU SOLEIL INTÉRIEUR)

Film francoske režiserke Claire Denis, prirejen po knjižni predlogi Rolanda Barthesa *Fragmenti ljubezenskega diskurza*, se osredotoča na vprašanje ljubezni in intimnih odnosov. Kako najti (pravo) ljubezen, jo obdržati, biti v partnerskem odnosu srečen? In obenem ostati to, kar si.

Protagonistka Isabelle (izvrstna Juliette Binoche) je uspešna in priznana slikarka, ki ima za sabo neuspešen zakon in skrbi za mladoletno hčer. V osnovi ji ničesar ne manjka, hrepeni pa po tem, da bi si ustvarila učinkovito partnersko razmerje. V iskanju primerne partnerje, ki po malem spominja na agonijo, se zapleta v razmerja s poročenimi in tako ali drugače neprimernimi moškimi, trudi se celo obnoviti zvezo z bivšim možem. Vsi poskusi se kajpada izkažejo za jalove in nemalokrat dajo filmu komičen pridih. Bodo sugestije jasnovidca (Gérard Depardieu), h kateremu se Isabelle zateče po odgovore, »naj poišče svojo lastno pot in s tem najde prelepo notranjo luč«, obrodile sadove?

Foto: arhiv Kinodvora

Vsebinsko in čustveno bogat film je nadgrajen z izvrstno igro glavne igralkke.

MG

NA OBALI CHESIL

Film, prirejen po istoimenski knjižni uspešnici znanega britanskega pisatelja Iana McEwana, je postavljen v poletje leta 1962. Mlad par, Edward in Florence, se po hitri zaroki poroči in odpravi na medene tedne v hotel ob slikoviti obali Chesil.

Vsa nedolžna in polna pričakovanj ju hitro začnejo napadati dvomi. V glavi si ustvarita navidezne težave, še preden svojemu zakonu sploh dopustita možnosti za uspeh. Oba si želita (pre) več, negotova sta vase, kar je tudi vzrok, da se film ne konča kot ostale hollywoodske romance. Tako zaljubljena, vendar tudi tako različna. Bo ljubezen premagala razlike v vzgoji in temperamentu?

Globoka, pronicljiva drama, polna čustev in preobratov, ne pusti ravnodušnega niti skrajnega skeptika. V glavni vlogi se odlično znajde mlada irska igralka Saoirse Ronan, ki odlično

Foto: arhiv Kinodvora

prikaže težave mladenk v času pred tabuizacijo seksa in omejitve družbenih norm prejšnjega časa.

S. P.

GRACE JONES: BLOODLIGHT AND BAM!, KINODVORIŠČE, 19. 6., PREMIERA

Foto: arhiv Kinodvora

»... tu cherches quoi, rencontrer le mort?
Tu te prends pour qui?
Toi aussi tu detestes la vie ...*«

Jamajčanka Grace Jones je nesporno posebna, nadvse samosvoja figura v svetu glasbe, kar potrjuje imenitno izdelan dokumentarec angleške režiserke Sophie Fiennes, ki jo predstavi tudi z druge (ne le glasbene) plati – kot nepredvidljivo, odločno, ekstravagantno osebnost s prav takim imidžem ter dobrim smislom za humor.

Na predpremiери filma na Kinodvorišču, ki je bil letos namenjen predvsem glasbenim dokumentarcem, smo imeli priložnost poklepetati z avtorico filma. Graceino življenje vsekakor ni bilo La vie en rose, pač pa zaznamovano z dokaj tragično usodo: s štirimi sorojenci se je rodila v družino očeta tirana, sicer pridigarja, ki si otrok ni želel in jih je redno pretepal ter psihično zlorabljal. Morda je ustvarjanje zanjo dejansko pomenilo pobeg, saj je družinske

dogodke dolgo predelovala, o čemer iskreno spregovori v intervjujih. Njeno ustvarjanje je poleg tega neločljivo vezano na rodno Jamajko.

Odlikujejo jo močan glas, posebna »prezenca« in neuklonljivost. Približno tako je predstavljena s strani družine, sodelavcev in bivšega partnerja in očeta njenega sina – fotografa – ter sosedov, pričevanja pa so podprta z arhivskimi posnetki koncertov in zakulisja. Film se začne udarno s Slave to the rhythm in se sprehodi po celotni karieri. Odlikujeta ga izreden smisel za detajle in dober glasbeni izbor pevkininega repertoarja. Vsekakor ga priporočam v ogled.

*I've seen this face before (Libertango)

MG

023
KRALJI
ULICE

PREDSTAVITEV KNJIGE: JANIS VARUFAKIS – TA SVET JE LAHKO BOLJŠI

Janis Varufakis: Ta svet je lahko boljši. Kako sem hčeri razložil gospodarstvo (Cankarjeva založba, 2016, zbirka Najst, obseg okoli 200 strani)

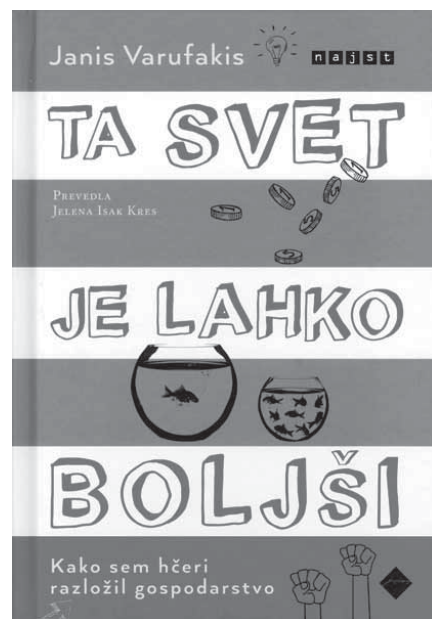
Knjiga je bila leta 2017 nagrajena z zlato hruško v kategoriji »prevedena mladinska učna knjiga«. Čeprav je nekakšen učbenik za mlade (in tudi za starejše!), pa je napisana na izredno privlačen način in hkrati bralcu/bralki pomaga zares razumeti osnovna dejstva s področja gospodarstva, ki jih izobraževalni sistem in mediji ne znajo ali pa nočejo prikazati na razumljiv ter intelektualno pošten način.

Avtor nam pripoveduje o zgodovini gospodarstva, o pojavu kmetijstva (ki je prineslo presežek hrane, ki je dal nekaterim ljudem proste roke za raziskovanje in načrtovanje), o denarju, posojilih in dolgovih, o prehodu z družbe s trgi na tržne družbe (na grozljivem primeru angleških kmetov, pregnanih z zemlje), o razliki med izkustveno in tržno vrednostjo stvari ... Varufakis postavlja tudi zanimiva vprašanja, takšna, na katera bralec verjetno še ni naletel, in njegovi odgovori nanje so v enaki meri presenetljivi: zakaj so Angleži okupirali Avstralijo in ne aborigini Anglije, zakaj se je večina imperijev širila v smeri proti vzhodu in zahodu, ne pa proti severu in jugu, zakaj brezposelnosti ne zmanjšamo tako, da znižamo plače (o tem bi morali brati naši politiki in gospodarstveniki!),

zakaj sta trg denarja in trg dela tako zelo drugačna od trga ostalih dobrin (in bi ju morala država posledično bolje nadzirati), zakaj tam, kjer je krvodajalstvo plačljivo, zberejo manj krvi ...

Med branjem knjige se mi je tudi posvetilo, kako hinavsko in brezobzirno se je vedla Evropa med grško gospodarsko krizo (po letu 2008) in da evropske države med seboj še zdaleč niso enakopravne. Avtor o tem ne govori toliko naravnost kot s pomočjo osvetljevanja razmerij med gospodarstvom, bankami in državo in seveda nami, davkoplačevalci in delavci. Za vedno mi bo ostala v spominu prispodoba bankirja, ki sega z roko skozi nekakšno nevidno opno v prihodnost po denar, ki v realnosti sploh še ne obstaja, da bi ga za dejanske obresti posojal tu in zdaj, čeprav bo (ali pa tudi ne!) »pokrit« z gospodarskim razcvetom enkrat v prihodnosti. Naša gospodarstva oziroma družbe so nenehno zapletene v nekakšno bankirsko magijo, pri čemer nas pomirja splošno upanje, da se ta magija ne bo izkazala za črno, ampak za belo ...

Posebno »dodano vrednost« daje knjigi avtorjevo vpletanje primerov iz sveta filma, še zlasti ob temah, ki se ukvarjajo z vprašanji o možnih smereh razvoja naše družbe. Filmi, kot so Zvezdne steze, Terminator in Matrica, nakazujejo različne scenarije, pri čemer ne moremo obiti vprašanja o vlogi vse bolj zmogljivih robotov in drugih »pametnih« naprav.

Avtor najde zanimive in prepričljive vzporednice tudi z nekaterimi antičnimi zgodbami in junaki. Varufakis se pogumno spopade z resnimi, celo najtežjimi vprašanji, a vseeno ohranja optimizem. Verjame namreč v demokracijo in v ozaveščanje ljudi, še posebej mlajših generacij, da bodo odgovorne do naravnega okolja in do človeštva.

Jurij Kunaver

Izza rešetak:

Gostujoča kolumnistka: Zuzanna G. Kraskova

ZDRAVLJENJA ZASVOJENOSTI V ZPKZ-JU

Foto: osebni arhiv

024
KRALJI
ULICE

V totalitarni ustanovi, kot je zavod za prestajanje kazni zapora (ZPKZ), se je človeku, ki se rodi svoboden, težko prilagoditi na skrčen življenjski prostor, ki običajno meri le nekaj kvadratnih metrov. Toda to ni največja težava, velik problem je tudi v dejstvu, da v ZPKZ-ju pristane veliko oseb, zasvojenih s psihotropnimi snovmi. Torej, za te osebe je prestajanje kazni dosti težje; zminimaliziran habitus, s sistemom določeno socialno okolje, nadzor in disciplina so bistveni dejavniki, ki vplivajo na duševno stanje obsojenca.

Zasvojenost je resna duševna motnja, ki sama ne bo izginila, nasprotno, »prisilila in prepričala bo možgane«, da je to, na primer, le začasno, da se človek prilagodi na novo življenjsko okolje, ali da uživanje drog sploh ni posebno velik problem, saj s tem v trenutku lahko preneha, če se le tako odloči. In tako on nadaljuje v nedogled, naprej po zasvojeni poti.

Torej, pri zdravljenju zasvojenosti (ravno tako odvisnosti) so bistveni bazični miselni vzorci, ki so pri zasvojenih praviloma napačni, škodljivi, izvirajo pa iz preteklosti. Začeti je torej treba pri spreminjanju teh vzorcev, seveda po fizičnem prečiščenju. V ZPKZ-ju v Sloveniji in v državah EU pa tudi po svetu se poskuša sistemsko pomagati zasvojenim osebam tako, da se jih vključi v različne terapevtske programe, kreativne delavnice, športne dejavnosti, izobraževanje, skratka, v dejavno preživljanje prostega oziroma vsega časa v ustanovi. Toda droga je trdoživ sopotnik in vedno najde pot k zasvojencu, seveda po skrivnostnih kanalih, ki so po svoje izziv, saj je skrivnostnost od nekdanj privlačila ljudi in na žalost najpogostejše mladostnike, ki s postavljanjem in heroizmom, ki jim ga za hip substanca ponuja, iščejo rešitve za trenutne težave ali lasten

pogled na svet, svoj prostor pod soncem, samopotrditve. Na kratko rečeno, tako iščejo svojo identiteto.

Vendar se to iskanje dogaja na napačen način in na napačnem kraju (vseeno, ali je zunaj ali v zaporu), kajti človek po bližnjicah, na hitro nikakor ne more priti do bistvenih spoznanj, zato je empirika tako zelo pomembna. Torej, za spoznanje je potreben čas. Ljudje običajno pravijo, da je pri tem ključnega pomena volja, kaj pa je volja? Volja je v nekem smislu usoda, torej lahko z močno voljo vplivamo na potek svojega življenja. Da bi pa bila življenjska pot za nas dobra in prava, potrebujemo nekaj močnejšega, nekaj trenutnega, kar v sekundi spremeni tok naših misli. To pa je motiv – potrebujemo motivacijo, predvsem notranjo (zunanj poiščemo na terapiji, na različnih delavnicah itn.). Notranja motivacija je povezana s kratkoročno določenimi cilji, denimo, kreativnost, ki je eden najmočnejših motivacijskih dejavnikov, saj vpliva na možganske procese, povezane z dopaminom, ki se ob pravem kreativnem delu izloča, človeka stimulira in ga »naredi« dobro volje, izven pomoči zunanjih substanc. Kreativen je lahko vsak, le če je dovolj in pravilno motiviran, če ne gre pri posamezniku za določeno organsko poškodbo.

Pri optimalno notranje motivirani osebi ne igrajo nikakršne vloge ne omejen življenjski prostor, ne preteklost, ne socialni stiki, pomembna sta le sedanjost in delo, ki ga opravlja s kreativnim pridihom, kar natančno pomeni, da delu doda nekaj svojega, nekaj svojstvenega tkiva, kar je morda šport, risanje, kiparjenje ali pripravljane hrane sotrpino v zaporniški kuhinji ...

ZAPOR – IZOLATOR, 2.DEL

Namen vse te pisarije so spremembe v režimu zapora med splošnimi političnimi spremembami v Sloveniji (torej svobodi) in nova metoda prevzgoje – prostovoljno svetovanje. Spremembe v zaporih so bile v zadnjem času sicer ogromne in hkrati je treba vedeti, da vsaka pozitivna sprememba za pripornika/zapornika zelo močno deluje na njegovo počutje in na lažje delo v zaporu.

Preteklost – 1991

Dolga leta so bili v zaporu občuteni komunističnorežimski prijemi. Za nekatere se bodo zdele neke podrobnosti pravil v zaporu dlakocepske, vendar vsako dlakocepstvo deluje na pripornika/zapornika mogočno.

Tako na primer je bilo v zaporu prepovedano nositi brado, prepovedano je bilo kuhati kavo, obvezno je bilo nositi zaporniško uniformo, cenzurirala se je vsa pošta zapornikov. Zapornikom so pobrali vse dokumente, denar, zlatnino, vezalke, pas in vsega tega se jim ni vračalo do konca bivanja v zaporu. Pripornikom/zapornikom je bilo omogočeno delo – za zapornike je bilo delo v zaporu celo obvezno, če kdo ni hotel delati, je bil kaznovan z osamitvijo (samico). Vsi, ki so delali, so dobivali četrtino (!) plače, ki bi jo dobili na svobodi za enako delo – vendar denarja niso dobili, ta je šel na depozit in z depozita so ga lahko koristili za nakupe. Nakupi pa zaradi mizerne višine plače normalno niso mogli zadovoljevati potreb zapornika

(primer: zaporniki so bili za celomesečno delo plačani samo 400 din). Dovolj je bilo za poceni cigarete, kavo, ki so jo pripravljali z mrzlo vodo, in včasih še za kekse in sladkor, za druge stvari pa se je bilo treba znajti drugače. Eden od načinov je bil hazard. Tega pa kljub prepovedi igranja kart in kockanja nasploh nikakor niso mogli nikoli preprečiti in tudi v prihodnosti ne bodo mogli. In kljub temu da so delavci PUO (pazniki) iskali in plenili karte, so se te vsakič porajale na novo. Ali so jih priporniki/zaporniki kako prinesli originalne v celico ali pa so jih iz kartona izdelovali sami. Sicer pa so lahko hazardirali na ogromno načinov.

Podoben je bil pojav prepovedi kuhanja kave. Tudi tu so se zaporniki znašli na razne načine. Od prijateljstva z delavcem v kantini do prijateljstva z drugimi, ki so kavo lahko »prešvercali« v nedolžnih embalažah ali kako drugače. Ravno tako so jo dobivali z nasveti preko skritih pisem, ki so jih predajali med časom obiska navkljub nadzoru paznika, in potem je kava prihajala ilegalno v zapor. Ravno tako je bil to edini način ilegalnega prinosa raznoraznih prepovedanih stvari v ta izolator. Dogajalo se je (in se še), da se je na tak način dalo prešvercati tudi žgane pijače in celo mehke in trde droge.

Kuhanje kave v zaporu je bil spet nov postopek. Zaporniki so si pač napravili »tauher« (dve žiletki povezani skupaj in nanju dve žici in potem so to priklopili na električno omrežje; voda zavre v trenutku).

Torej, zaporniška »mašinerija« se je vedno znašla in si med seboj nesebično pomagala. Najbrž tudi zaradi tega Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS) zapornikom ni mogel do živega. Podrejali so ga sebi in v zaporih živeli kot izolirana manjšina.

Spremembe v družbenem življenju so se začele takoj pojavljati tudi v slovenskih zaporih. Naenkrat so delavci PUO (pazniki), ki imajo največ opravka z zaporniki, postali strpnejši in

»nasmehnjeni« ljudje. Njihov robotizem in hladna odbojnost distance prejšnjega režima sta izginila čez noč. Večina paznikov se je v trenutku spremenila, bile pa so (in so še vedno) tudi izjeme, katerih odnos do zapornikov je ostal isti – odbojen, na ogromni distanci.

Taubi

PO ŠTIRIDESETIH LETIH PUNKA, 1977–2017, ALI GOSPODJE TOVARIŠI, TOVARIŠI GOSPODJE, JAZ VAM NE VERJAMEM, 4. DEL

Če smo v 1. delu obravnavali začetek panka v Angliji in Ameriki, v 2. delu govorili o tem, kdo je pravzaprav sploh začel sceno, v 3. delu pa obdelali pank sceno v socialistični Sloveniji – kjer smo dokaj na hitro preleteli tudi jugo pank sceno –, bi jo tu še malo dopolnili, le da bi se naprej osredotočil na bende, ki so imeli pank *attitude*, a v bistvu niso bili nikoli zares del pank scene, saj je njihova glasba presegala ta žanr v več pogledih oziroma smereh.

No, ravno tu pridemo do velikega paradoksa. Če se zagrizeni ortodoksni pankerji strinjajo, da so jeza, provokacija in kritika družbe osnovne lastnosti panka, potem ne moremo mimo dejstva, da je vse te lastnosti pravzaprav vseboval že sam rock'n'roll oziroma rock scena poznih šestdesetih in na začetku sedemdesetih. Stari rokerji in hipiji večinoma niso sprejemali pankerjev in obratno, čeprav je bilo samo jedro glasbe zelo podobno, če ne včasih prav identično, a da se vrnem k bistvu ... Torej, če so Termiti, Paraf, Pankrti in Pekinška patka veljali v Jugoslaviji za pionirje panka na naših tleh, je treba omeniti še vse ostale pomembne bende, ki so se pojavili leto, dve ali kako več za svojimi prvorborci. Bendi, kot so Električni orgazam, Šarlo akrobata, Idoli, Grč, Problemi, Mrtvi kanal, Grupa 92 ... Če prvi albumi oziroma prvi posnetki teh skupin veljajo za prave klasike oziroma remek dela predvsem zaradi svoje izvirnosti, katere formula temelji na kombinaciji novovalvske pankerske avantgardne retorike, je dejstvo, da so se njihove usode razpletle dokaj različno. Od razpada po nekajletnem delovanju do še večje progresivnosti, ostajanja zvesti sebi, celo do samega prodora v mainstream, kar je brez dvoma uspelo Električnemu orgazmu, a ob boku omenjenim skupinam bi postavil še bende, ki so pogosto imeli velike podobnosti kot bendi tega žanra, vsaj na osnovni ideološki osnovi, kot subjekt kritike tedanje družbe, a je njihova glasba dosegala veliko širše občinstvo.

Skupine kot zgodnje Prljava kazalište, Zabranjeno pušenje, Azra, Film, Lačni Franz, Ekatarina velika, Partibrejkersi in celo Riblja čorba in Buldožer, o katerih sem že zapisal vse, kar je bilo treba. Vse te skupine lahko primerjamo s pank bendi, predvsem zaradi njihovega provokativnega jeznega *statementa*,

kar je sama osnovna značilnost panka. Nihče, ki ga vsaj malo razume, ne more oporekati provokacijam, ki naj bi bile bistvo tega žanra. Izmed naštetih skupin pa bi poudaril tri avtorje: Boro Đorđevića, Đonija Štulića in Neleta Karajlića.

Đorđević je že na prvih albumih rušil anale sprejemljivega in nesprejemljivega, in sicer predvsem s teksti, najbrž najbolj provokativnimi v tistem času, kar ga je za kratek čas spravilo za zapahe. Vendar pa ni provociral samo tedanje oblasti, temveč tudi oblast Miloševića. Potem je bil tu kontroverzni, uporniški, čudaški, a samohvalni Đoni Štulić, ki je kljub naštetim lastnostim za ogromno ljudi obveljal za najbrž enega največjih tekstopiscev in glasbenih skladateljev, ki je bruhal glasbo brez premora, izdajal po dvojne, trojne, celo četverne albume. Njegovo pojavo so večkrat povezovali s pank sceno, o kateri je izrazil pozitivno mnenje. In kot bi dejal marsikateri ortodoksen panker, nikoli se ni prodal, ker je bil sam žrtev prevare pri deležu od izkupička prodaje albumov/plošč.

Prljava kazalište so se zbrali ravno v času panka leta 1977, svoj prvi album so posneli še kot srednješolci, ta prvenec je bil resda nabit s pank energijo, a na nekako drugačen način. Hitro so se umaknili od te smeri in kaj kmalu postali ena od največjih poprock skupin v Jugoslaviji. V zgodnjih delih Zabranjenega pušenja na začetku osemdesetih je čutili veliko paradije, ironije in satire na tedanjo sarajevsko oziroma bosansko družbo, Zabranjeno pušenje so veljali že od samega začetka za zelo provokativen band, najbolj pa je bil odmeven incident, o katerem se govori še dandanes, ko je frontman Nele Karajlić na enem od nastopov »užalil« pokojnega maršala Tita, vendar je z besedami »crko nam maršal« mislil na znamko kitarskega ojačevalnika. Vseeno so koncert prekinili in aretirali vse člane skupine.

Sam je bil leta kasneje s strani mnogih nacionalistov spoznan za nekakšnega »izdajalca« zaradi svojih prosrbskih stališč, podobno kakor Đorđević in Štulić, ki v svojem okolju s strani marsikoga nista bila več zaželeni.

Diego Menendes

025
KRALJI
ULICE

KLOŠARSKI OCVIRK

JANEZ NE POTREBUJE SREČE, JANEZ NE RABI NIČESAR VEČ,
JANEZ IMA DIAMANTNE Zobe.

ČRTOMIR CLONSKY

LUDSKA KUHNA, TESTENINE S PAŠTETO – OKUS LOSOS ALI SARDELE

Sestavine (za tri osebe):
tri paštete,
temne testenine ali beli polžki,
peteršilj,
bučka,
dve sveži papriki,
dve srednje veliki čebuli,
korenček,
tri žlice jabolčnega kisa,

mleta paprika,
kurkuma ter
popper, sol in vegeta.

Priprava:
Testenine skuhate v slani vodi do zelene mehkosti. Ko se skuhajo, dodate pašteto in premešate. Nato dodate narezano zelenjavo, zalijete s kisom in večjo

skodelico vode, dodate tudi olje. Dušite na manjšem ognju, občasno premešate, po okusu dodate še naštete začimbe. Ko je kuhano, zmešate vse skupaj s testeninami. Če nimate zelenjave, lahko jeste le testenine in pašteto. Pa dober tek.

Lola

026
KRALJI
ULICE

RAZVEDRILO

SREČKOVA KRALJEVSKA ŠAHOVSKA UGANKA

Igro začne beli in zmaga v dveh potezah.

Standardni algebrski šahovski zapis: pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Pripravil: JN

VENETO: LA CADUTA DI

REŠITVI STA OBJAVLJENI NA STRANI 30.

	A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I	J	K
1	X	X	X	X				X	X	X	X	X
2	X	X	X									
3	X	X	X					X	X	X	X	X
4	X	X	X	X					X	X	X	X
5	X						X	X	X	X	X	X
6									X	X	X	X

Sestavil: Robert Žerjav, Hrastovec

UGANKA: Poiščite rešitev, ki se skriva v stolpcu D.

1. Teniška igralka Clijsters
2. Južni sadež
3. Zaščitni plašč v atmosferi
4. Starodavno ljudstvo
5. Del jedilnega pribora
6. Riziko

SMS KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128. VABLJENI K SODELOVANJU!

14. 6.>> Hvala kralju Gašperju s Kongresnega za najden in vrnjen telefon ... ufffff!!! 😊

GIACOMOV FOTO KOTIČEK, PSIHIATRIČNA USTANOVA VOGHERA, 2. DEL

<http://www.giacomodoni.com/persistenze/manicomio-di-voghera>

Zdi se, kot da bi sobe in hodniki Voghere ohranili njeno bistvo nedotaknjeno.

Predmeti, pohištvo in tišina. Tišina, značilna za tovrstno ustanovo.

V to tišino vstopim skozi sobi; v eni so opravljali obrt, v drugi, okrašeni za zabave, pa se je pred menoj odkrila neverjetna plesna dvorana, kjer so organizirali zabave za mešane oddelke varovancev.

Morda sta se ravno na eni od teh zabav spoznala Luigina in Mario, varovanca Voghere, ki sta se pred 180. leti zaročila in nato preživela preostanek svojega življenja v stanovanjski skupnosti nedaleč stran.

Človeški ostanki na podu

Foto: Giacomo Doni

027
KRALJI
ULICE

Šušgarska delavnica

Foto: Giacomo Doni

Čista ljubezen jima je omogočila preživeti ustanovo in se po njenem zaprtju tudi poročiti. Čista ljubezen, kajti ko je Mario zbolel in umrl, mu je Luigina kmalu zatem sledila na drugo stran.

V Vogheri so doma zgodbe. Nekatere krute, druge čudovite, ampak vse izjemno človeške.

Giacomo Doni

Soba Luigine in Maria

Foto: Giacomo Doni

Soba za zabavo

Foto: Giacomo Doni

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Svet vmes, fotografska razstava Janeza Kališnika
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10, Mala galerija, LJ
KDAJ: 28. 6.–30. 9.

KAJ: Razstava Keramika v Magistratu 2018 – KROGLA
KJE: Zgodovinski atrij, Mestna hiša, Mestni trg 1, LJ
KDAJ: do 7. 9.

KAJ: Razstava ilustracij Lile Prap: Zmaji?!
KJE: Ljubljanski grad, Peterokotni stolp, LJ
KDAJ: do 16. 9.

KAJ: Fotografska razstava Jane Selič: »Življenje in vse kar pride zraven«
KJE: Mladinski center Celje, Mariborska cesta 2, razstavni prostor, CE
KDAJ: 3. 9. ob 19:00

KAJ: Likovna razstava Nina Urh: Ravnotežja
KJE: Dobra Vaga, Adamič-Lundrovo nabrežje 5, LJ
KDAJ: do 5. 9.

KAJ: Mednarodna konferenca: »Združimo se! Zadrugištvo in mladi«
KJE: Salon uporabnih umetnosti, Glavni trg 1, MB
KDAJ: 6. in 7. 9.

KAJ: Zaključni dogodek mednarodnega projekta LegiLab 4 Progress, Konferenca (Gledališče zatiranih)
KJE: Vetrinjski dvor, Vetrinjska ulica 30, MB
KDAJ: 12.00–19.00, 8. 9.

Razno

KAJ: Dan odprtih vrat Cankarjevega doma
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10, LJ
KDAJ: 12. 9.

Program:

10.00: Brki in skodelica kave

Otroška kreativna delavnica

Park pri CD

11.00: Predstavitev sezone 2018/19

Predstavljajo kulturno-umetniški vodje CD-ja

Velika sprejemna dvorana

12.00: Ogled zaodrja Gallusove dvorane

13.00, 14.00: Ogledi CD-ja in predstavitev orgel v Gallusovi dvorani

16.00: Ogled čebeljih panjev in vrta medovitih rastlin

Zbor za ogled pri Vhodu št. 1 CD-ja

17.00: Voden ogled po razstavi Ivan Cankar in Evropa: Med Shakespearom in Kafko

Galerija CD-ja

20.00: Tisoč ur bridkosti za eno uro veselja

Premiera animiranega dokumentarnega filma o Ivanu Cankarju

Režija: Dušan Moravec

Kosovelova dvorana

20.00: Ne piši mi, dokler ti ne pošljem naslova ...

Koncertna izvedba korespondence med Ivanom Cankarjem in Štefko ter Albino Löffler

Dramatizacija, režija: Ivo Svetina

Štišova dvorana

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

NUDIMO:

**POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV,
STARA ROBA – NOVA RABA, POLJANSKA C. 14, LJUBLJANA.**

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOSOVNI ODVOZ, PRAZNIJENJE
STANOVANJ, DEMONTAŽA IN MONTAŽA POHIŠTVA, BELJENJE ...
- ČIŠČENJE STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, PO DOGOVORU.

PRESELI MO VAS

STARA NOVA
ROBA
A

POKLIČITE 030323128 (DELAVNIKI 08.00–16.00) WWW.ROBARABA.SI

OGLASNA DESKA

Narava se prebuja, prebudite se tudi vi. Škočite v PRP trgovino na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam našli boste lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetništvo in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Poglejte pa si tudi našo ponudbo storitev čiščenja, selitev, likanja, vrtnarjenja itd. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Društva Kralji ulice se za donacije zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
- slaščičarni ZVEZDA,
- trgovini SPAR,
- društvu LAJKA za donacijo hrane za pse in mačke,
- društvu SRCE ZA BULLE za donacijo hrane in ostalih stvari za pse in
- vsem dobrim ljudem za donacije oblačil, obutve in hrane.

Se priporočamo za naprej.

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

SEM PEDER IN ČEFUR, NISEM PA MAGNIFICO.

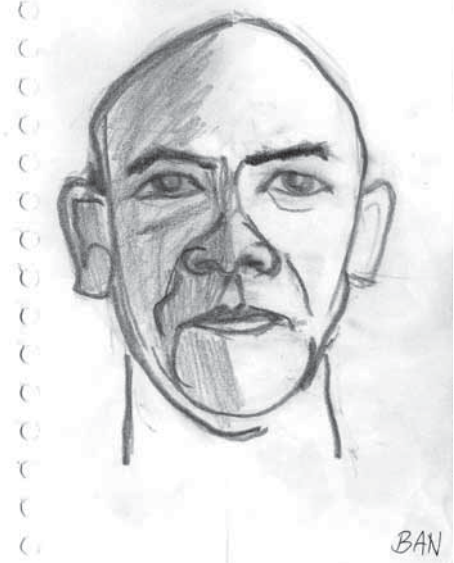
JURIJ KUNAVER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke

				HORMON ŽLEZE ŠČITNICE, KI URAVNAVA RAST IN PRESNOVO		NASPROTO- VANJE ČAŠČENJA VERSKIH PODOB	PLAHA GOZDNA ŽIVAL	MEHKO KOZJE USNJE	SOL OCETNE KISLINE	OTOČJE V OCEANIJ (IZ ČRK: KRILA)	
				GRAFIČNI DELAVEC							
				RIBJE JAJČECE (POMANJ- ŠEVALNICA)							
				OKROGLA GRED V PARKU							
				ON IN ---				TITAN RISBA LASTNEGA OBRAZA			
				KADAR			NIZOZEMSKA JADRNIKA ZA PREVOZ ANTON AŠKERC				
				GOZDOVNIK IGRALKA ZEMLJIČ							SESTAVIL JOŽE PETELIN
DEL POVEZAVE MED NADSTROPJI	TERMO- METER	STEKLENA CEVASTA POSODA ZA KEMIJSKE POSKUSE	PIHALNO GLASBILO	ŽAREČA SNOV, KI JO IZBRUHNJE OGNENIK	STARA PLOSKOVNA MERSKA ENOTA	KRISTUSOV SODNIK VILKO NOVAK		JAPONSKI SAMOMOR	HRVAŠKI SKLADA- TELJ (KRSTO); IZ: KODA		
TKIVO V OČESNEM ZRKLU								SLOVENSKA UMETNIŠKA SKUPINA ALFRED NOBEL			
CENTRALA ZA DALJIN- SKO OGREVANJE							ZAHOD SLOVENSKI KOMPONIST (BORUT)				
OPREMA						IME IGRALKE RINE	PREŠER- NOVA PESNITEV PAST				
OMOGOČA- NJE RAZNOLI- KOSTI								VODNA ŽIVAL S KLEŠČAMI			
LETOVIŠČE OB HRVAŠKI OBALI (VINODOLSKI)				MAKE- DONSKO KOLO	TOVARNA AV- TOMOBILOV SARAJEVO TURŠKO JEZERO		VELIK AVSTRAL- SKI PTIČ	ZAČETNICI SLIKARJA KRALJA	ŠARM		
IZBIRA NPR. ČLANA V KOMISIJO								GL. MESTO ITALIJE BRANKO SVET			
AMERIŠKI ROK GLASBENIK (PETER)						ALBANSKI PESNIK (HASAN); IZ ČRK: RIMBEKA					
ST. GRŠKI DRŽAVNIK, VODITELJ AHAJŠKE ZVEZE						STROKOV- NJAK ZA ZVOK					

Sestavil: Jože Petelin

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitvi šahovske uganke:

1: Db6+, Kxb6. 2: Ld8++.

1: Db6+, Kb8/Kc8. 2: Dd8++.

Uganke:

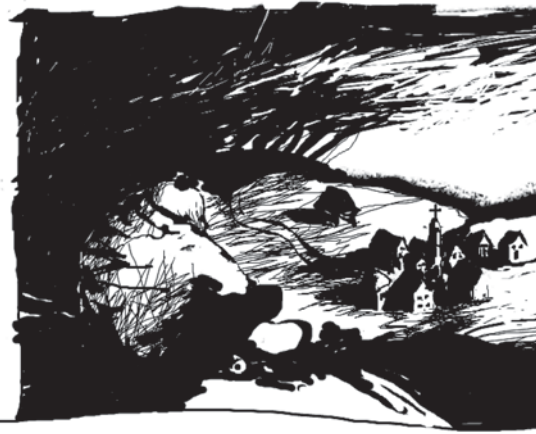
Kozica

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, knjigo Novi svet – zbirka poezije in proze, DVD-trojček ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Roman Vilčnik iz Domžal, Ivan Gomboc iz Limbuša, Janez Košir iz Lukovice in Jožica Skerbiš iz Makol.

SKATE BOMB
Peter Poljanski

DANICA IN JEAN

Z Jeanom gojiva medsebojno spoštovanje. Na njem je zgrajen najin odnos, ki pač ni od muh.

